

Pozicioniranje društva X unutar industrijske grane na podlozi analize financijskih izvještaja

Žepić, Borna

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:800505>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

**VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić**

Specijalistički diplomski stručni studij Financijski menadžment

Borna Žepić

**Pozicioniranje društva X unutar industrijske grane na podlozi
analize financijskih izvještaja**

SPECIJALISTIČKI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2021. godine

**VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić**

Specijalistički diplomski stručni studij Financijski menadžment

Specijalistički diplomski rad

**Pozicioniranje društva X unutar industrijske grane na podlozi
analize financijskih izvještaja**

Mentor: mr. sc. Augustin Zbiljski

Student: Borna Žepić

Kolegij: Poslovne financije poduzeća

JMBAG studenta: 0234049761

Sadržaj

SAŽETAK	4
ABSTRACT	5
1. UVOD	6
1.1 Predmet i cilj rada.....	6
1.2 Struktura rada.....	6
1.3 Metoda istraživanja.....	7
2. PREDSTAVLJANJE INDUSTRIJSKE GRANE	8
2.1 Opis industrije u Hrvatskoj.....	8
2.2 Kriteriji izbora ključnih konkurenata.....	9
2.3 Financijski izvještaji odabranih sudionika industrijske grane	12
3. UTVRĐIVANJE INDUSTRIJSKIH PROSJEKA FINANCIJSKIH POKAZATELJA	17
3.1 Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti.....	18
3.2 Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti.....	21
3.3 Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti.....	24
3.4 Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti	27
3.5 Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti	30
4. UTVRĐIVANJE INDUSTRIJSKIH PROSJEKA POKAZATELJA INVESTIRANJA.....	32
4.1 Kretanje količine dionica ključnih sudionika industrijske grane	32
4.2 Kretanje cijena dionica ključnih sudionika industrijske grane	36
4.3 Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja	38
5. POZICIONIRANJE DRUŠTVA X UNUTAR INDUSTRIJSKE GRANE.....	41
5.1 Pokazatelji likvidnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja likvidnosti	45
5.2 Pokazatelji zaduženosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja zaduženosti	46
5.3 Pokazatelji aktivnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja aktivnosti	47
5.4 Pokazatelji ekonomičnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja ekonomičnosti	49
5.5 Pokazatelji profitabilnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja profitabilnosti	50
5.6 Pokazatelji investiranja i trgovanja financijskih instrumenata Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja investiranja.....	52
6. MOGUĆNOSTI POBOLJŠANJA POZICIJE DRUŠTVA X UNUTAR INDUSTRIJSKE GRANE	54
6.1 Interni faktori SWOT analize na primjeru Društva X	55
6.2 Eksterni faktori SWOT analize na primjeru Društva X.....	55
6.3 SWOT Profil Društva X	56
7. ZAKLJUČAK	58
8. IZJAVA	61
9. POPIS LITERATURE	62
9.1 Knjige i radovi:.....	62
9.2 Internetski radovi:	62
10. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	63
10.1 Popis slika:	63
10.2 Popis tablica:.....	63
ŽIVOTOPIS	64

SAŽETAK

Predmet istraživanja ovog rada jest provođenje analize i usporedbe na temelju financijskih pokazatelja Društva X u industrijskoj grani, društva koje trguje na Zagrebačkoj burzi. Cilj istraživanja ovog rada jest donijeti adekvatne zaključke i komentare na temelju analiziranih podataka i definiranih činjenica za 2019. i 2020. godinu, usporedbom promatranog društva X s njegovim konkurentima u istome industrijskom sektoru.

Rad je primarno fokusiran na analizu i utvrđivanje uspješnosti poslovanja, prepoznavanja industrijske grana u aspektu financijskih pokazatelja društva X, njegovih konkurenata i njihovih pokazatelja kao i na negativne strane društava u skladu s okolinom u kojoj oni obavljaju poslovnu aktivnost. Dodatno, temeljem ovog stručnog diplomskog rada zaključit ćemo kako se društvo X nosi s poslovanjem u suvremenom okružju u odnosu na njene konkurente, te gdje donosi pozitivne strateške poteze a gdje još društvo ima prostora za poboljšavanje svog poslovanja.

Metode koje će se koristiti u radu su: analitička, klasifikacije, komparativne, povijesnom, deskripcije i na posljetku metode sinteze.

Ključne riječi: financijski pokazatelji, konkurenti, analiza, usporedba, tržište kapitala

POSITIONING COMPANY X WITHIN THE INDUSTRY BASED ON THE ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS

ABSTRACT

The subject of this paper is to conduct an analysis and comparison based on financial indicators of Company X in the chosen industry sectors which trades on the Zagreb stock exchange. The aim of this research paper is to draw adequate conclusions and comments based on the analyzed data and defined facts for 2019 and 2020, comparing the observed Company X with its competitors in the same industrial sectors.

The research paper is primarily focused on the analysis and the determination of business performance, identification of industries in terms of financial indicators of Company X, its competitors, and their financial indicators as well as the negative aspects of companies in accordance with the environment in which they operate. Additionally, based on this professional thesis, we will conclude how Company X does business in a modern environment in relation to its competitors, and where it makes positive strategic moves and where the company still has room to improve its business.

The methods that are used in this research paper are: analytical, classification, comparative, historical, description and finally the methods of synthesis.

Keywords: financial indicators, competitors, analysis, comparison, capital market

1. UVOD

1.1 Predmet i cilj rada

Suvremena okolina kao i konkurenti u kojima današnja poduzeća, društva posluju su vrlo složeni i kompleksni sistemi, koji moraju biti spremni prilagoditi se u što brže i kraćem roku na potrebe potrošača i na promjene tržišta na kojem posluju kao i same ekonomije u kojoj se nalaze. Uzevši navedeno u obzir konstantno je potrebno implementirati poboljšanja, optimizaciju poslovnih proces kao i pridodavati veliku pažnju na promatranje industrijske grane. U ovome diplomskome radu ćemo opisati kako specifična industrijska grana u Hrvatskoj, te opisati odabrano Društvo X kako posluje u odnosu na svoje konkurente (sudionike iste industrijske grane) kao i na poslovne probleme s kojima se susreće, promjene na koje nailazi prilikom poslovanja na otvorenom internacionalnom tržištu.

Bitno je za spomenuti da u 2020. godini je značajan utjecaj na poslovanje i imala pojava pandemije COVID-19, kasnije u radu ćemo vidjeti i da unatoč tome neka od odabranih Društava su bilježila kontinuirani rast i ostvarivanje veće ekonomske koristi nego u raniji godini, gdje nije bilo prisustva pandemije.

Cilj kao i svrha ovog diplomskog rada su na primjeru Društva X definirati i prikazati industrijsku granu u kojem posluje Društvo X na primjeru odabranih konkurenata, kako odabrana Društva provode strategiju i kakve rezultate poslovanja u okolini u kojoj se nalaze ostvaruju. Temeljem analize financijskih pokazatelja, kao i usporedbe odabranih konkurenata u odnosu s Društvom X. Provođenom analizom ćemo uspjeti približiti kao i dobiti odgovore na pitanja koja će biti dotaknuti u radu, dodatno će se prikazati uvid u „zdravlje“ industrijske grane te jednako tako uspješno pozicionirati Društvo X u odnosu s konkurencijom na temelju jednakog pristupa.

1.2 Struktura rada

Rad će biti složen preko sedam primarnih cjelina kako bi se što jasnije prikazala industrijska grana, Društvo X i njezinih konkurenata tj. kako industrijska grana u Hrvatskoj posluje na primjeru financijskih pokazatelja, analize financijskih izvještaja i njezinih istaknutih podataka te na posljertku i na tržištu kapitala na kojem trguju financijski instrumenti odabranih Društava.

U uvodom dijelu rada definirani su pojmovi poput cilja rada, metoda istraživanja te i sama struktura ovoga rada.

Nakon uvoda ćemo i predstaviti industrijsku granu, približiti izbor ključnih konkurenata te ukratko približiti financijske izvještaja i odabrane istaknute podatke samih konkurenata Društva X.

U trećem poglavlju ćemo proći kroz odabrane financijske pokazatelje na primjeru konkurenta Društva X te definirati prosjeke industrijske grane i samih društava.

Potom u sljedećem poglavlju ćemo odraditi odvojiti i definirati pokazatelje investiranja, kretanja količine, ukupnog broj transakcija dionica na Zagrebačkoj burzi te i cijene promatranih konkurenata u odabranom razdoblju na primjeru industrijske grane.

U petom poglavlju definirat ćemo Društvo X, financijske pokazatelje Društva X i usporediti ga s ostalima ranije analiziranim financijskim pokazateljima kao i konkurentima industrijske grane.

U šestom poglavlju ovoga rada ćemo komentirati položaj, poziciju kao i snage i slabosti Društva X u odnosu na industrijsku granu i predstaviti SWOT analizu, te na posljetku rada u sedmom poglavlju donijeti ćemo temeljeni zaključak Društva X i osobno mišljenje na trenutnu poziciju Društva X i industrijske grane.

1.3 Metoda istraživanja

U svrhu izrade rada će se koristiti mnogobrojne metoda istraživanja, primaran izvori informacija su stručna literatura, znanstveni radovi, web stranice koji se bave odabranom tematikom rada i na posljetku financijski izvještaji Društava koji su dostupni putem Zagrebačke burze kao i na službenim stranicama odabranih društava.

Istraživanje i metode na kojima će se ovaj rad zasnivati su:

- Analitička klasifikacija;
- Komparativne;
- Povijesnom;
- Deskripcije;
- Metode sinteze.

Dodatno će se pojavljivati metode poput genetičke metode (koja polazi od kada Društvo posluje), metode klasifikacije (razvrstavanje podataka) i metode kompilacije (mišljenja, analiza te prosudba drugih znanstvenih radova).

2. PREDSTAVLJANJE INDUSTRIJSKE GRANE

2.1 Opis industrije u Hrvatskoj

Proizvodnja hrane i pića danas je strateška gospodarska grana u gotovo svim zemljama svijeta. Promatrajući izdvojeno EU koji smo ranije spomenuli, čija je članica od 1. srpnja 2013. i Hrvatska, zapaža se da je industrija hrane i pića najveća grana prerađivačke industrije.¹ Uzevši navedeno u obzir najveći udio u hrvatskom bruto domaćem proizvodu ostvaruje proizvodnja hrane i pića kao što i broj zaposlenih. Značaj prehrambenog sektora za gospodarski razvoj Hrvatske je velik. Osim učinaka na BDP, zaposlenost i izvoz, potiče i razvoj ostalih ekonomskih sektora, posebno turizma.² Međutim, trenutna situacija sa širenjem virusa COVID-19 dodatno utječe na usporavanje gospodarstva, kako na globalnoj razini, tako i na razini Hrvatske.

S obzirom na to da su ovo izazovna razdoblja za sve sektore ne samo za odabrani sektor, potreban je daljnji rast i jačanje industrije hrane i pića. Pritom bi naglasak trebao biti na izvozu kroz jačanje imidža Hrvatske u kontekstu hrane i pića, većim ulaganjima u razvoj novih proizvoda i inovacije te poboljšanju investicijske klime.

Prehrambena industrija općenito, pa otuda i industrija hrane i pića široke potrošnje posebno, ima sva obilježja vertikalno organizirane industrije³. Takva se industrija može dekomponirati na društva koja proizvode hranu i pića široke potrošnje te ih prodaju prodajnim lancima koji, pak, u pravilu nisu u vlasništvu proizvodnih društava nego predstavljaju autonomna pravna društva koja samostalno donose poslovne odluke. Prodajni lanci, nadalje, kupljene proizvode od proizvodnih društava dalje prodaju krajnjim kupcima koji koriste kupljene proizvode za zadovoljenje svojih svakodnevnih potreba. Proizvođačka društva, prodajni lanci i krajnji potrošači zajedno predstavljaju vertikalno organizirano tržište.

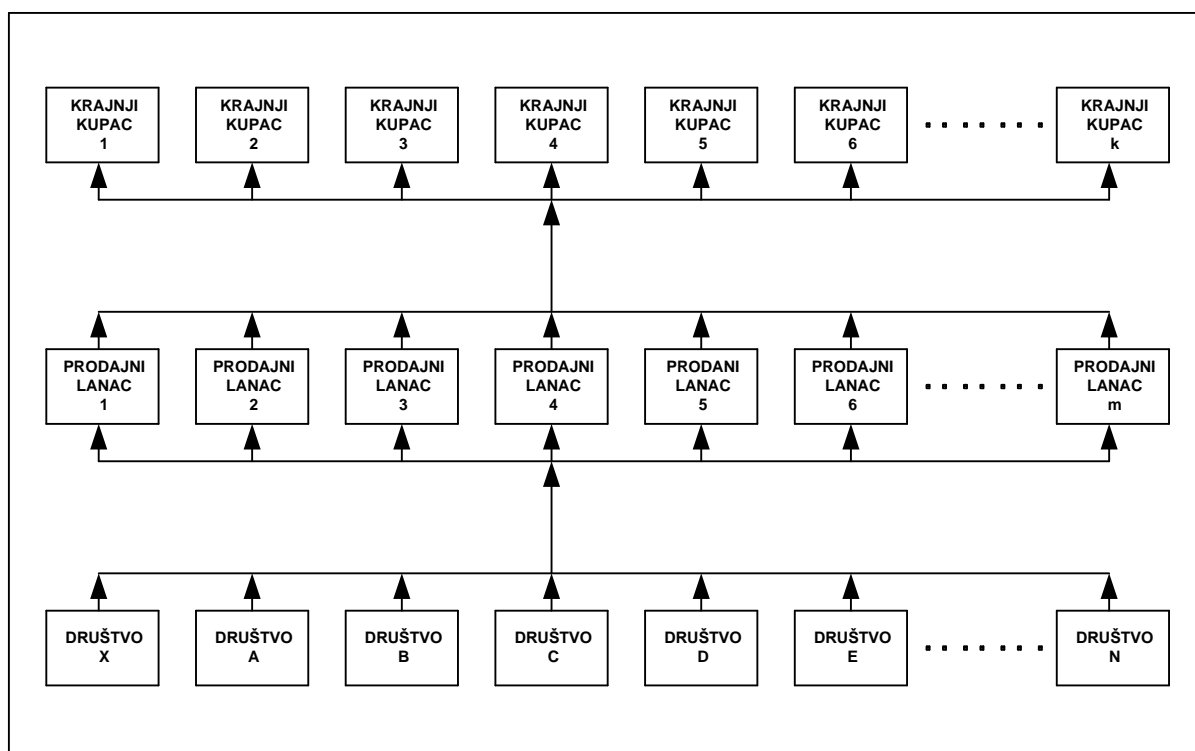
Gore se navedena logika funkcioniranja vertikalno organiziranog tržišta može još bolje ilustrirati sljedećom slikom.

1 (Perspektive razvoja industrije hrane i pića u međunarodnom okruženju: slučaj Hrvatske. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/file/293415>. (8. travanj 2021.)

2 (Perspektive razvoja industrije hrane i pića u međunarodnom okruženju: slučaj Hrvatske. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/file/293415>. (8. travanj 2021.)

3 Detaljnije informacije o načinima organiziranja industrije, te o njihovom utjecaju na učinkovitost industrije, s jedne, kao i na učinkovitost poduzeća, s druge strane, čitatelj može naći kod Goerge J. Stigler ([1968] 1983). The Organization of Industry. Chicago: The University of Chicago Press.

Slika 2.1. Vertikalno organizirano tržište prehrambene industrije

Izvor obrada autora prema George J. Stigler (1983), *The Organization of Industry*

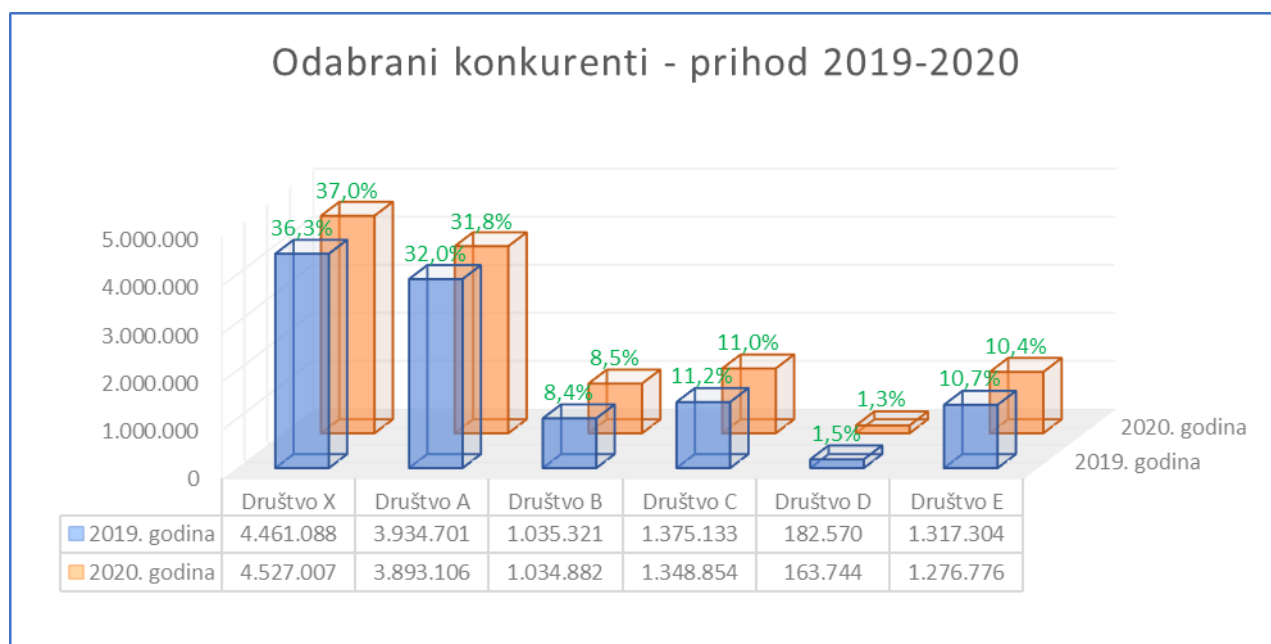
Društva koja proizvode hranu i pića smo označili simbolima X, A, B, C, D i E. Na vertikalno organiziranom tržištu takvih društava ima prilično puno, pa se otuda, broj tih društava može kretati od X do N kako je to prikazano na dnu gornje slike. Navedena društva svoje proizvode prodaju prodajnim lancima koje smo, pak, prikazali u srednjem dijelu gornje slike. Obzirom da takvih prodajnih lanaca ima prilično puno na vertikalno organiziranom tržištu, njihov se broj može kretati od 1 do m. I konačno, prodajni lanci svoje proizvode prodaju krajnjim potrošačima koji su prikazani u gornjem dijelu slike 2.1. Na vertikalno organiziranom tržištu njih također može biti jako puno, pa se otuda njihov broj može kretati od 1 do k.

2.2 Kriteriji izbora ključnih konkurenata

Kriterijima ključnih konkurenata naspram Društva X odučili smo odabrati 5 društava koji su najsirodnija promatranom Društvu X tj. oni čine „okosnicu“ industrijske grane. Jedan od segmenata odabira konkurenata su činili i određeni segmenti poslovanja kao i proizvodi koji mogu biti „supstituti“ jedni drugima. Dakle konkurenti i Društvo X se u suštini bore za isti tržišni udio.

U nastavku ćemo komentirati odabrane konkurente na temelju prihoda, rashoda i neto dobiti.

Tablica 2.2. Odabrani konkurenti industrijske grane - prihodi 2019 - 2020.

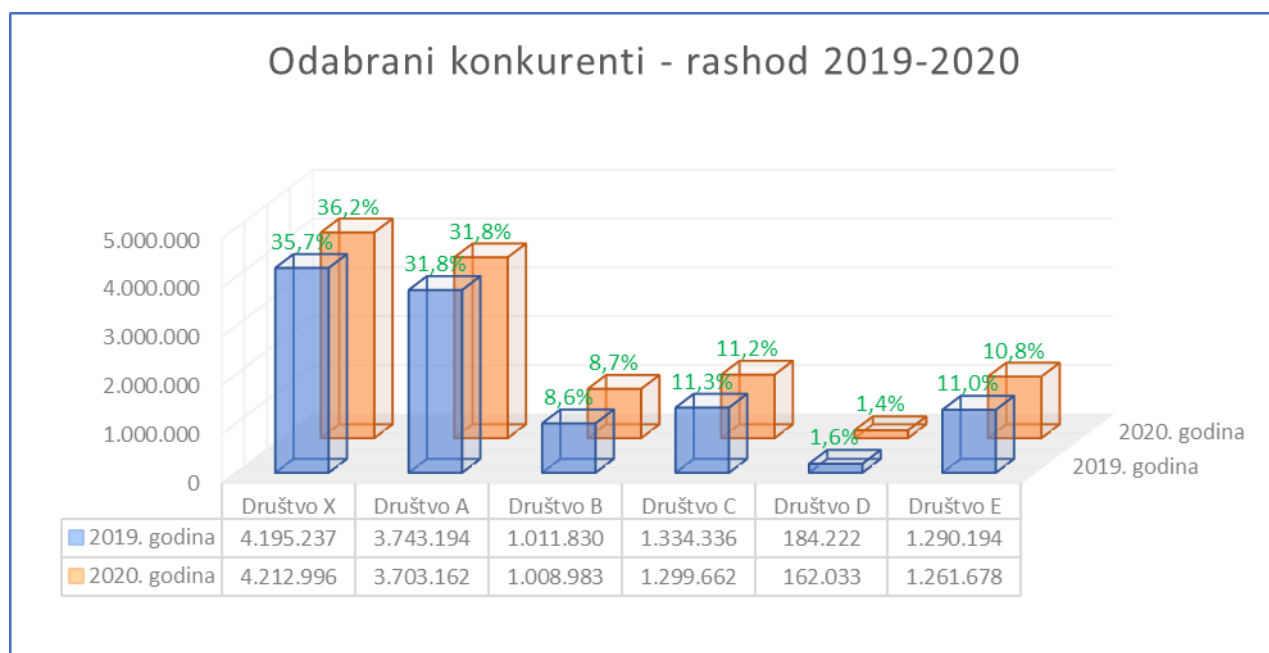
Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kao što je vidljivo iz tablice 2.2. unutar industrijske grane odabrano Društvo X ostvaruje najveći prihod u iznosu 4.461.088 milijardi HRK s tendencijom rasta jednako tako i u 2020. godini. Najmanji prihod od odabranih Društva ostvarilo je Društvo D u iznosu od 182.579 milijuna HRK gdje je jednako tako u 2020. godini doživjelo negativnu tendenciju i ostvarilo je još manji prihod u odnosu na godinu ranije.

U ukupnom postotku prihoda Društvo C i Društvo E ostvaruju vrlo slične rezultate poslovanja. Društvo C u 2019. godini u ukupnom prihodu čini 11,2%, dok Društvo E u 2019. godini čini 10,7%. Jednako tako vidljivo je iz priložene tablice 2.2. da je u 2020. godini Društvo C ostvarilo nešto slabiji rezultat u ukupnim prihoda tj. ostvarilo je 11% gdje je jednako tako Društvo E ostvarilo 10,4% u ukupnim prihodima.

Iz sljedeće tablice 2.3. prikazat ćemo detaljniji pogled u same rashode industrijske grane te kako se oni kreću.

Tablica 2.3. Odabrani konkurenti industrijske grane - rashodi 2019 - 2020.

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

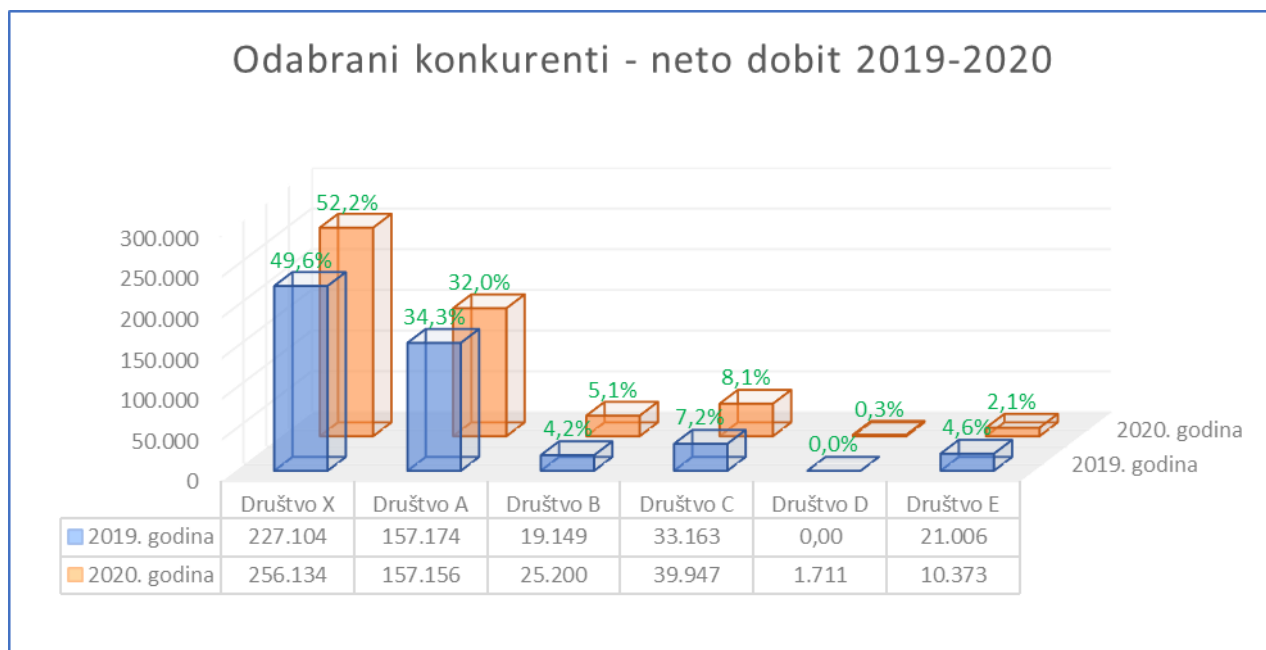
U ukupnim rashodima industrijske grane, očekivano kao i u prihodima Društvo X ostvaruje najveći rezultat u 2019. godini s 4.195.237 milijardi HRK, gdje u 2020. godini jednako tako kao i u prihodima ostvaruje rast rashoda na 4.212.996 milijardi HRK. Slična situacija kao i u prihodima, najmanje rashode je ostvarilo Društvo D za 2019. godinu u iznosu od 184.222 milijuna HRK.

Čime je Društvo ostvarilo veće rashode, već same prihode. Društvo D je poboljšalo poslovanje u 2020. godini te su rashodi pali na 162.033 milijuna HRK gdje je na posljetku ipak ostvarilo pozitivni prihod.

Nastavno na usporedbu Društva C i Društva E, u 2019. godini Društvo C je ostvarilo rashode od 11,3% u ukupnom iznosu svih rashoda na primjeru odabranih konkurenata, dok je u 2020. godini taj rezultat imao minimalni pad na 11,2%. Na drugoj strani Društvo E je ostvarilo 11,0% u ukupnim rashodima za 2019. godinu, gdje je taj rezultat nešto niži s 10,8% u 2020. godini.

Sljedeće na redu je uvid u neto dobit na primjeru odabranih konkurenata, gdje su rezultati slični kao i u prethodne dvije analize iz poglavlja.

Tablica 2.4. Odabrani konkurenti industrijske grane - neto dobit 2019 - 2020.

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Društvo X u 2019. godini je ostvario 227.104 milijuna HRK, gdje je u 2020. godini ostvaren pozitivan trend rasta neto dobiti na 256.134 milijuna HRK. Najslabije je Društvo D koje je kao i u ranije spomenutim ukupnim prihodima u 2019. godini ostvarilo 0,00 milijuna HRK u ukupnoj neto dobiti a u 2020. godini taj rezultat je porastao na 1.711 milijuna HRK.

Društvo C je u ukupnoj neto dobiti na primjeru odabranih konkurenata ostvarilo 7,2% u 2019. godini, gdje je u 2020. godini ostvaren pozitivan trend i ostvaren je rast na 8,1% od ukupne neto dobiti. Društvo E ostvarilo je u 2019. godini 4,6% od ukupne neto dobiti na primjeru odabranih konkurenata, gdje se u 2020. godini ostvaren negativan trend 2,1%.

2.3 Financijski izvještaji odabranih sudionika industrijske grane

„Realizacijom osnovnog cilja poslovanja poduzeća, dakle, uvećanjem vrijednosti njegove imovine, stvorena je pretpostavka za kontinuitete poslovanja poduzeća koje egzistira i djeluje u ekonomskom prostoru. Stoga, se javlja potreba da se kvantitativno i kvalitativno analizira postojeća financijska situacija poduzeća koja se javlja kao rezultanta postojeće financijske strukture poduzeća kako bi se, nadalje, stvorila polazna osnova za determiniranje željenih i potencijalnih rezultata u budućnosti. (Santini,2013:237).

Analizom izvještaja stvara se određena pretpostavka, gdje se poduzeće nalazi danas i u kojem pravcu ustvari ono i ide. Na temelju ranije spomenutih konkurenata u ovom poglavlju ćemo proći i definirati osnovne karakteristike čime se bave, gdje sve posluju, te generalno analizirati najbitnije stavke i

indikatore poslovanja. Za definiranje osnovnih karakteristika odabranih Društava, uzet ćemo u obzir tri tablice od gdje su vidljivi podatci iz Bilance, računa dobiti i gubitka te odabranih indikatora.

Prvo na redu ćemo analizirati izvještaj bilance tj. pozicije, rezultate poslovanja i njihovo trenutno stanje na primjeru odabranih konkurenata industrijske grane.

Tablica 2.5. Prikaz bilance na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu

Bilanca 2019. godina	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjeak
<i>Kratkotrajna Imovina</i>	1.969.914.328	1.655.941.455	544.623.282	481.677.999	79.536.545	680.533.508	902.037.853
<i>Dugotrajna imovina</i>	2.895.438.913	1.165.697.622	595.459.841	326.928.960	133.496.329	385.572.058	917.098.954
<i>Kratkoročne obveze</i>	866.785.001	657.931.632	243.021.828	171.601.675	62.813.676	422.213.901	404.061.286
<i>Dugoročne obveze</i>	596.752.304	54.862.640	161.795.503	61.678.873	14.908.093	46.464.838	156.077.042
<i>Kapital</i>	3.219.428.530	2.075.108.942	720.547.928	566.098.110	136.707.218	599.402.316	1.219.548.841
Bilanca 2020. godina	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjeak
<i>Kratkotrajna Imovina</i>	2.018.938.437	1.825.624.751	436.459.901	499.215.130	78.072.061	664.203.706	920.418.998
<i>Dugotrajna imovina</i>	2.904.357.183	1.159.135.625	618.989.118	366.082.494	130.766.465	313.143.269	915.412.359
<i>Kratkoročne obveze</i>	858.071.306	651.701.289	248.223.658	79.416.827	55.939.663	301.960.937	365.885.613
<i>Dugoročne obveze</i>	506.472.897	86.668.600	79.416.827	51.710.894	17.012.521	67.216.409	134.749.691
<i>Kapital</i>	3.426.982.205	2.246.390.487	729.242.684	596.004.963	138.327.157	609.000.547	1.290.991.341

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kako je vidljivo iz tablice 2.5. u poziciji kratkotrajne imovine Društvo X ostvarilo je 1.969.914 milijardi HRK, dok je najmanje Društvo D u istoj poziciji za 2019. godinu ostvarilo 79.537 milijuna HRK, a ako zbrojimo sve vrijednost i podijelimo prema konkurentima do prosjak od 902.308 milijuna HRK. Za 2020. godinu u poziciji kratkotrajne imovine Društvo X iznosilo je 2.018.938 milijardi HRK, Društvo D u poziciji kratkotrajne imovine iznosio je 78.072 milijuna HRK. Vidljivo je iz tablice da je prosjek u 2020. godini u poziciji kratkotrajne imovine porastao u odnosu na prethodnu godinu na 920.419 milijuna HRK.

U poziciji dugotrajne imovine Društvo X ima dugotrajnu imovinu u iznosu 2.895.438 milijardi HRK, gdje Društvo D u dugotrajnoj imovini ima imovnu u iznosu od 133.496 milijuna HRK. Prosjek na temelju odabranih konkurenata za 2019. godinu iznosio je 917.099 milijuna HRK. U 2020. godini Društvo X doživjelo je porast dugotrajne imovine na 2.904.357 milijardi HRK, gdje je Društvo D ostvarilo pad imovine u istoj poziciji na 130.766 milijuna HRK. Uzevši sve u obzir vidljivo je iz tablice 2.5. da je prosjek dugotrajne imovine u 2020. godini na primjeru odabranih konkurenata iznosio 915.412 milijuna HRK.

U sljedećoj poziciji bilance, kratkoročne obveze za Društvo X u 2019. godini iznosile su 866.785 milijuna HRK, dok na drugoj strani „najniži“ rezultat u poziciji za Društvo D iznosi 55.940 milijuna HRK. Prosjek kada zbrojimo sve vrijednosti i podijelimo dolazimo do rezultata od 404.051 milijuna HRK. Gdje je vidljivo da je Društvo X značajno iznad prosjeka industrijske grane, što nije pozitivan indikator. Društvo X u 2020. godini smanjuje kratkoročne obveze na 858.071 milijuna HRK, gdje Društvo D jednako tako spušta svoje obveze na 55.940 milijuna HRK. Prosjek za 2020. godinu na primjeru odabranih konkurenata spustio se na 365.886 milijuna HRK.

Dugoročne obveze za Društvo X su u 2019. godini iznosile su 596.752 milijuna HRK, dok je najniže dugoročne obveze imalo Društvo D u iznosu od 14.908 milijuna HRK. Prosjek dugoročnih obveza za 2019. godinu iznosio je 156.077 milijuna HRK. Obveze u 2020. godini za Društvo X doživjele su pozitivni trend, tj. pad te iznose 506.473 milijuna HRK, situacija kod Društva D je ta da su dugoročne obveze porasle na 17.013 milijuna HRK. Prosjek pozicije tj. dugoročnih obveza je jednako tako u odnosu na prethodnu godinu doživio pozitivan trend te on iznosi 134.750 milijuna HRK.

Posljednja od pozicija u bilanci je kapital koji je u 2019. godinu na primjeru Društva X iznosio 3.129.428 milijardi HRK, najmanji kapital je vidljiv iz tablice kod Društva 136.707 milijuna HRK. Prosjek na primjeru odabranih konkurenta za poziciju iznosio je 1.219.548 milijardi HRK. Kapital je u 2020. godini za Društvo X porastao na 3.426.982 milijardi HRK, gdje je jednako takva situacija i kod Društva 138.327 milijuna HRK. U odnosu na prethodnu godinu industrijski prosjek pozicije se povećao na 1.290.991 milijardi HRK.

Nakon što smo prošli kroz financijski izvještaj bilance, iz sljedeće tablice vidljivo je kako izgledaj prikaz za svaku pojedinu stavku iz računa dobiti i gubitka pojedinog sudionika za 2019. i 2020. godinu.

Tablica 2.6. Prikaz RDG-a na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu

RDG za 2019. godinu	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjek
<i>Poslovni prihodi</i>	4.460.213.944	3.932.624.050	1.032.605.081	1.366.673.739	181.824.203	1.313.295.112	2.047.872.688
<i>Poslovni rashodi</i>	4.176.667.756	3.742.564.455	1.006.929.466	1.330.559.132	183.232.115	1.278.975.842	1.953.154.794
<i>Financijski prihodi</i>	873.721	2.076.551	2.716.359	8.459.385	745.925	4.009.132	3.146.846
<i>Financijski rashodi</i>	18.569.331	629.771	4.901.369	3.777.608	989.984	11.218.868	6.681.155
<i>Ukupni prihodi</i>	4.461.087.665	3.934.700.601	1.035.321.440	1.375.133.124	182.570.128	1.317.304.244	2.051.019.534
<i>Ukupni rashodi</i>	4.195.237.087	3.743.194.226	1.011.830.835	1.334.336.740	184.222.099	1.290.194.710	1.959.835.950
<i>Dobit ili gubitak prije oporezivanja</i>	265.850.578	157.174.241	23.490.605	40.796.384	-1.651.971	27.109.534	85.461.562
<i>Porez na dobit</i>	38.746.550	34.332.134	4.341.241	7.632.991	0	6.103.589	15.192.751
<i>Dobit ili gubitak razdoblja</i>	227.104.028	157.174.241	19.149.364	33.163.393	-1.651.971	21.005.945	75.990.833

RDG za 2020. godinu	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjek
<i>Poslovni prihodi</i>	4.526.464.195	3.890.462.350	1.033.296.910	1.339.309.235	162.995.689	1.272.691.690	2.037.536.678
<i>Poslovni rashodi</i>	4.194.118.579	3.702.504.254	1.000.806.993	1.296.440.221	161.016.913	1.253.095.138	1.934.663.683
<i>Financijski prihodi</i>	542.453	2.643.230	1.585.507	9.544.621	748.209	4.084.760	3.191.463
<i>Financijski rashodi</i>	18.877.673	657.876	8.176.008	3.222.511	1.016.326	8.583.420	6.755.636
<i>Ukupni prihodi</i>	4.527.006.688	3.893.105.581	1.034.882.417	1.348.853.856	163.743.898	1.276.776.450	2.040.728.148
<i>Ukupni rashodi</i>	4.212.996.252	3.703.162.130	1.008.983.001	1.299.662.732	162.033.239	1.261.678.558	1.941.419.319
<i>Dobit ili gubitak prije oporezivanja</i>	314.010.396	189.943.451	25.899.416	49.191.124	1.710.659	15.097.892	99.308.823
<i>Porez na dobit</i>	57.876.086	32.787.328	699.641	9.244.064	0	4.724.943	17.555.344
<i>Dobit ili gubitak razdoblja</i>	256.134.310	157.156.123	25.199.775	39.947.060	1.710.659	10.372.949	81.753.479

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Ukupni prihodi kao što je vidljivo za poslovanje Društva X u 2019. godini iznosili su 4.441.087 milijardi HRK, gdje je najmanje prihod ostvarilo Društvo D u iznosu od 182.570 milijuna HRK. Prosjek ukupnih prihoda u 2019. godini je iznosio 2.051.019 milijardi HRK, čime je promatrano Društvo X dvaput iznad industrijskog prosjeka u ukupnim prihodima. Društvo X u 2020. godini ostvaruje nešto pozitivniji rezultat u iznosu od 4.527.006 milijardi HRK, gdje Društvo D ostvaruje negativniji rezultat u iznosu od 163.743 milijuna HRK. Na primjeru odabranih poduzeća i dijeljen ukupnih prihoda u 2020. godini rezultat tj. ukupni prihodi u prosjeku su iznosili 2.040.728 milijardi HRK.

Društvo X je u ukupnim rashodima za 2019. godinu ostvarilo 4.195.237 milijardi HRK, dok je situacija slična kao i u ukupnim prihodima gdje je Društvo „ostvarilo“ najmanji rezultat u iznosu od 184.222 milijuna HRK. Prosjek ukupnih rashoda na primjeru odabranih konkurenata iznosio je 1.959.835 milijardi HRK. Društvo X je u 2020. godini u ukupnim rashodima ostvarilo iznos od 4.212.996 milijardi HRK, gdje je Društvo D jednako kao i u ukupnim prihodima ostvarilo manje ukupne rashode te su oni iznosili 162.033 milijardi HRK. Prosjek ukupnih rashoda za 2020. godinu iznosio je 1.941.419 milijardi HRK. Dobit prije oporezivanja razdoblja za Društvo X iznosila je 265.850 milijuna HRK, a jedino je Društvo X ostvarilo negativan rezultat u iznosu od -1.651 milijuna HRK. Samim time industrijski prosjek na primjeru odabranih rezultata iznosio je 85.461 milijuna HRK u 2019. godini. Tijekom 2020. godine Društvo X je ostvarilo veću dobit te je ona iznosila 314.010 milijuna HRK, dok je Društvo D ostvarilo pozitivan rezultat u ovoj godini koji je iznosio 1.710 milijuna HRK. Prosjek dobiti prije oporezivanja je jednako tako porastao na 99.308 milijuna HRK. Posljednji na listi su istaknuti podatci, koje ćemo analizirati pomoću određenih parametara. Kao što je vidljivo iz tablice 2.7. Od istaknutih podataka odabrali smo EBITDA i Neto radni kapital koji su izneseni u apsolutnim vrijednostima, te EBITDA maržu i Bruto maržu koje su iznesene u postocima.

EBITDA predstavlja dobit prije kamata, poreza i amortizacije. Jedna je od primarnih pokazatelja poslovne uspješnosti poduzeća. Ona predstavlja rezultat poslovanja po obračunskoj osnovi. Jedan je pokazatelj uspješnosti tvrtke uzevši u obzir likvidnost, gdje se amortizacija uzima kao nenovčani trošak.

$$EBITDA = \text{Operativna dobit} + \text{amortizacija}$$

EBITDA marža uzima u odnos osnovnu formulu i pretvara ju u omjer koji se može koristiti za usporedbu svih društava različitih veličina i industrije.⁴ Rezultate EBITDA marže govori o tome koliko troškovi poslovanja smanjuju samu dobit društva.

$$EBITDA \text{ Marža} = \frac{EBITDA}{\text{Neto dobit}}$$

Bruto marža (%) podijeljena s prodajom, nam govori koliko posto prodaje nam ostaje nakon što oduzmemo trošak prodanih dobara. Drugim riječima, koliko se bruto dobiti ostvaruje na jednu jedinicu poslovnih prihoda.

$$\text{Postotak bruto marže} = \frac{\text{Bruto marža}}{\text{Prodaja}}$$

Neto radni kapital ukazuje na razliku između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Kratkotrajna imovina je imovina raspoloživa u roku od 12 mjeseci ili unutar tekućeg poslovnog ciklusa, dok su

⁴ EBITDA Alpha Capitalis. Preuzeto s <https://alphacapitalis.com/glossary/ebitda/> (7. srpanj 2021.)

kratkoročne obveze koje dospijevaju u roku od 12 mjeseci ili unutar tekućeg poslovnog ciklusa Čak i uz pozitivan neto radni kapital, tvrtka bi još uvijek mogla povremeno iskusiti prazninu u novčanom toku.

⁵ Možemo reći da je neto radni kapital koncept upravljana obrtnim kapitalom koji određuje oblik kratkoročnog financiranja obrtnih sredstava te dugoročnog financiranja za dio obrtnih sredstava koja trebaju biti dugoročno prisutna u poslovanju. ⁶

Neto radni kapital = Kratkotrajna imovina – Kratkoročne obveze

Tablica 2.7. Istaknuti podatci na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu

Istaknuti podatci 2019. godina	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjek
<i>EBITDA</i>	48.226.400	32.442.600	80.767.000	10.116.800	6.793.000	72.563.000	41.818.133
<i>EBITDA marža (%)</i>	11%	8%	6%	7%	4%	7%	7%
<i>Bruto marža (%)</i>	6%	2%	2%	3%	-1%	2%	2%
<i>Neto radni kapital</i>	110.312.900	99.800.900	25.831.900	31.007.600	16.722.000	30.160.100	52.305.900

Istaknuti podatci 2020. godina	Društvo X	Društvo A	Društvo B	Društvo C	Društvo D	Društvo E	Prosjek
<i>EBITDA</i>	53.244.600	32.458.000	70.643.000	10.778.300	8.818.000	79.271.000	42.535.483
<i>EBITDA marža (%)</i>	12%	8%	6%	8%	5%	8%	8%
<i>Bruto marža (%)</i>	7%	1%	1%	4%	1%	3%	3%
<i>Neto radni kapital</i>	116.086.700	117.392.300	36.224.200	28.163.300	22.132.000	18.823.600	56.470.350

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

EBITDA je u 2019. godini u prosjeku na primjeru odabranih konkurenata iznosila 41.818 milijuna HRK, najveću EBITDA rezultat ostvarilo je Društvo B u iznosu od 80.767 milijuna HRK a najmanji rezultat ostvarilo je Društvo D u iznosu od 6.793 milijuna HRK. Društvo B ostvaruje nešto slabiji rezultat u 2020. godini te EBITDA iznosi 70.643 milijuna HRK, Društvo D je jednako tako ostvarilo „najslabiji“ rezultat međutim on je porastao na 8.818 milijuna HRK. Prosjek u 2020. godini na primjeru EBITDA porastao je na 42.535 milijuna HRK.

EBITDA marža u prosjeku za 2019. godinu iznosila je 7%, Društvo X je ostvarilo najveću maržu u iznosu od 11% a najmanju je ostvarilo Društvo D. Tijekom 2020. godine prosjek EBITDA marže porastao je na 8% a jednako tako prosjek na primjeru konkurenata je iznosio 8%.

Bruto marža u prosjeku za 2019. godinu je iznosila 2%, dok je najbolji rezultat ostvarilo Društvo X a jedini negativni rezultat je ostvarilo Društvo D u iznosu od -1%. Industrijski prosjek u 2019. godini iznosio je 2%. Društvo X ostvaruje pozitivniji rezultat u 2020. godini u iznosu od 7%, gdje je Društvo D jednako tako ostvarilo pozitivan rezultat u 2020. godini u iznosu od 1%. Industrijski prosjek se u ovoj godini povisio na 3%.

⁵ Neto radni kapital. Preuzeto s <https://bcapp.eu/hr/genie-actions/neto-radni-kapital> (7. srpanj 2021.)

⁶ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

Posljednja od istaknutih podataka jest neto radni kapital, gdje je Društvo X u 2019. godini ostvarilo rezultat od 110.312 milijuna HRK a „najslabiji“ rezultat je ostvarilo Društvo D u iznosu od 22.132 milijuna HRK. Prosjek neto radnog kapitala u 2019. godini iznosio je 52.305 milijuna HRK. Tijekom 2020. godine neto radni kapital Društva X iznosio je 116.086 milijuna HRK, dok je najmanji rezultat u 2020. godini ostvarilo Društvo E u iznosu od 18.823 milijuna HRK a prosjek je porastao na 56.470 milijuna HRK.

3. UTVRĐIVANJE INDUSTRIJSKIH PROSJEKA FINANCIJSKIH POKAZATELJA

Za provedbu analize financijski pokazatelja odabranih društava koristi ćemo period od 2019 i 2020. godinu, na temelju navedenoga i ranije spomenutog na primjeru odabranih društava proći ćemo kroz financijske pokazatelje. Bitno je i spomenuti pojmove poput radno raspoloživi kapital, kratkoročni neto financijski položaj, neto dugoročni financijski položaj koji nisu nužno klasificirani kao „financijski pokazatelji“, ali isto tako mogu poslužiti kao indikatori „zdravlja“ poduzeća i njegovog trenutnog stanja. Kroz navedene financijske pokazatelje ćemo opisati industrijsku granu i time dobiti industrijske prosjeke, te usporediti iste na primjeru ostvarenih rezultata pokazatelja i na posljertku rezultata konkurenta i Društva X.

Generalno financijski pokazatelji formiraju se tako da se u odnos stavke neke ekonomske veličine odnosno kategorije iz temeljnih financijskih izvještaja. „Rezultirajuća vrijednost financijskih pokazatelja u sljedećoj iteraciji komparira se s različitim standardiziranim veličinama kako bi se moglo zaključiti o intenzitetu i smjeru kretanja promatranih ekonomskih veličina te na temelju toga definirati konkretna financijska situacija poduzeća.“ (Santini, 2013: 244)

Pojednostavljeno, financijski pokazatelji se izračunavaju kako bi se dobila informacija koja je osnova za donošenje poslovnih odluka. Ovisno o korisniku koji donosi odluku i o tipu informacije koja je potrebna za donošenje odluke razlikujemo sljedeće skupine pokazatelja:

- Pokazatelji likvidnosti: pokazuju sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze
- Pokazatelji zaduženosti: pokazuje omjer financiranja iz vlastitih i tuđih izvora
- Pokazatelji aktivnosti: pokazuje kako poduzeće koristi svoje resurse
- Pokazatelji ekonomičnosti: pokazuje odnos prihoda i rashoda
- Pokazatelji profitabilnosti: mjeri odnos uloženog kapitala
- Pokazatelji investiranja: pokazuje uspješnost ulaganja u financijske instrumente ⁷

⁷ Financijska analiza Omega. Preuzeto s <https://www.omega-software.eu/UserDocs/Images/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf> (9. travanj 2021.)

3.1 Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti

Financijski pokazatelji likvidnosti upućuju na sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele tekuće obveze (unutar godinu dana). Što je veća vrijednost pokazatelja likvidnosti to je i veća vjerojatnost da poduzeće podmiriti svoje obveze o roku dospijeca. Međutim, ako je vrijednost pokazatelja likvidnosti previsoka, upućuje se na zaključak da poduzeće nema problema s likvidnošću, ali ne maksimalizira svoja sredstva u poslovanju. U nastavku ćemo proći kroz odabrane pokazatelje, te ih usporediti na temelju 2019. godine i 2020. godine. (Santini, 2013: 247)

Prvi od pokazatelja financijske likvidnosti je koeficijent trenutne likvidnosti, koji prikazuje omjer novaca i kratkoročnih obveza. Ovaj pokazatelj mjeri, pokazuje nam sposobnost društva da iz svojih novčanih zaliha podmiri svoje kratkoročne obveze.

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{Novac}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

Sljedeći od pokazatelja koji ćemo koristiti na primjeru odabranih konkurenata je koeficijent ubrzane likvidnosti, pokazatelj koji prikazuje omjer novca i potraživanja u odnosu na kratkoročne obveze. Slično kao i koeficijent trenutne likvidnosti, ovaj pokazatelj nam govori o pokrivanju kratkoročnih obveza iz dijela kratkotrajne imovine tj. iz novčanih zaliha i potraživanja kojima raspolaže.

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{Novac} + \text{Potraživanja}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent tekuće likvidnosti, koji nam prikazuje omjer kratkotrajne imovine u odnosu na kratkoročne obveze. Dodatno nam pokazuje mogućnost društva da financira svoje kratkoročne obveze svojom kratkotrajnom imovinom, gdje se uzimaju i zalihe uz potraživanja i novac.

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

Posljednji od odabranih pokazatelja likvidnosti koji ćemo pokazati u ovome radu, jest koeficijent financijske stabilnosti. Pokazatelj koji u svoj odnos uzima dugotrajnu imovinu naspram kapitala i dugoročnih obveza. Pokazatelj koji nam govori o tome da li se kratkotrajna imovina mora financirati dijelimo iz dugoročnih izvora, a ako je pokazatelj veći od 1 znači da se dugotrajna imovina financira iz kratkoročnih obveza odnosno da postoji deficit obrtnog kapitala.⁸

⁸ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{Dugotrajna imovina}}{\text{Kapital} + \text{Dugoročne obveze}}$$

Iz sljedeće tablice, približit ćemo pokazatelje likvidnosti i ostvarene rezultate na temelju odabranih konkurenata u 2019. godini.

Tablica 3.1. Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji likvidnosti - 2019.			
	Koeficijent trenutne	Koeficijent ubrzane	Koeficijent tekuće	Koeficijent financijske
	Likvidnosti	Likvidnosti	Likvidnosti	Stabilnosti
Duštvo X	0,06	1,06	2,27	0,76
Društvo A	1,23	2,03	2,52	0,55
Društvo B	0,35	1,49	2,24	0,67
Društvo C	1,33	1,81	2,81	0,52
Društvo D	1,27	0,90	1,27	0,88
Društvo E	1,69	1,21	1,61	0,60
Industrijski prosjek	0,99	1,42	2,12	0,66

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kod pokazatelja koeficijenta trenutne likvidnosti Društvo E ostvaruje najpozitivniji rezultat u iznosu od 1,69 HRK, dok „najlošiji“ rezultat je ostvarilo Društvo X iz čega je vidljivo da Društvo X ima problema s novcima. Industrijski prosjek za pokazatelj je iznosio 0,99 HRK u 2019. godini.

Društvo A ostvarilo je rezultat od 2,03 HRK u pokazatelju koeficijenta ubrzane likvidnosti, dok je Društvo D ostvarilo rezultat 0,90 HRK na istome u 2019. godini. Industrijski prosjek je iznosio 1,42 HRK na primjeru odabranih konkurenata.

U pokazatelju koeficijenta tekuće likvidnosti Društvo C je ostvarilo rezultat pokazatelja od 2,81 HRK, dok je najslabiji rezultat ostvarilo Društvo D u iznosu od 1,27 HRK što je isto tako i ispod prosjeka koji je iznosio 2,12 HRK u 2019. godini.

Posljednji od odabranih pokazatelja likvidnosti je koeficijent financijske stabilnosti, gdje je Društvo D ostvarilo rezultat od 0,88 HRK a Društvo C je ostvarilo rezultat od 0,52 HRK. Industrijski prosjek ovog pokazatelja za 2019. godinu iznosio je 0,66 HRK.

Uzevši u obzir navedeno, analizirat ćemo jednake pokazatelje na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu.

Tablica 3.2. Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji likvidnosti - 2020.			
	Koeficijent trenutne	Koeficijent ubrzane	Koeficijent tekuće	Koeficijent financijske
	Likvidnosti	Likvidnosti	Likvidnosti	Stabilnosti
Duštvo X	0,07	1,06	2,35	0,75
Društvo A	1,49	2,32	2,80	0,50
Društvo B	0,17	1,18	1,76	0,78
Društvo C	1,20	1,53	2,29	0,58
Društvo D	1,43	0,93	1,40	0,84
Društvo E	2,27	1,68	2,20	0,46
Industrijski prosjek	1,10	1,45	2,13	0,65

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

U 2020. godini kod pokazatelja koeficijenta trenutne likvidnosti Društvo E ostvarilo je najveći rezultat jednako kao i u 2019. godini, dok je Društvo X ostvarilo rezultat od 0,07 HRK. Industrijski prosjek koeficijenta trenutne likvidnosti u 2020. godini je iznosio na 1,10 HRK.

Koeficijent trenutne likvidnosti za Društvo A iznosio je 2,32 HRK za 2020. godinu, gdje je jednako kao i u prijašnjoj godini Društvo D ostvarilo najslabiji rezultat u iznosu od 0,93 HRK. Prosjek za ovaj pokazatelj iznosio je 1,45 HRK u 2020. godini.

Društvo A je ostvarilo najveći rezultat u pokazatelju koeficijenta tekuće likvidnosti u 2020. godini u iznosu od 2,80 HRK, dok je Društvo D ostvarilo 1,40 HRK u 2020. godini za isti pokazatelj. Prosjek na primjeru odabranih konkurenata za ovaj pokazatelj iznosio je 2,13 HRK.

Koeficijent financijske stabilnosti u 2020. godini za Društvo D iznosio je 0,84 HRK što je bio najveći rezultat pokazatelja, dok je Društvo E u 2020. godini ostvarilo najslabiji rezultat pokazatelja od 0,46 HRK. Prosjek industrijske grane za ovaj pokazatelj u 2020. godini iznosio je 0,65 HRK.

Zaključno iz tablica je vidljivo da na industrijskom prosjeku su svi od odabranih pokazatelja likvidnosti porasli u 2020. godini. Koeficijent trenutne likvidnosti je porastao za 0,11 HRK u odnosu na 2019. godinu, koeficijent ubrzane likvidnosti je porastao za 0,03 HRK, koeficijent tekuće likvidnosti imao je minimalni pomak od 0,01 HRK dok je koeficijent financijske stabilnosti jedini od pokazatelja likvidnosti koji nije ostvario rast, te je u 2020. godini iznosio 0,65 HRK.

3.2 Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti nam prikazuju strukturu kapitala i putove kojima poduzeće financirana svoje obveze, imovinu a dodatno oni određuju stupanj korištenja financijskih sredstava za koja se firma zadužila. Poduzeće koje je previše zaduženo gubi na fleksibilnosti kao i što može imati problema pri pronalaženju novih investitora, te pojačanim rizikom bankrota. Na drugoj strani isto tako zaduženosti nije nužno lođa, ako je stupanj zaduženosti pod kontrolom, a posuđena sredstva se koriste na pravi način.

9

Koeficijenti zaduženosti je prvi od pokazatelja zaduženosti, pokazatelj koji daje uvid u odnos ukupnih obveza i ukupne imovine. Pokazuje nam do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja tj. koliko je imovine financirano zaduživanjem.¹⁰

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{Ukupna obveze}}{\text{Ukupna imovina}}$$

Sljedeći na listi od odabranih pokazatelja zaduženosti je koeficijent financiranja, koji daje jednako tako uvid u ukupne obveze u odnosu na kapital. Financijski pokazatelj nam ovdje daje detaljniji uvid u vrijednog pokazatelja koja nam može predočiti poteškoće prvi vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamate ako govorimo o nepovoljnom rezultatu financijskog pokazatelja.¹¹

$$\text{Koeficijent financiranja} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Kapital}}$$

Faktor zaduženosti prikazuje koliko je godina potrebno da zadržana dobit uvećana za amortizaciju podmiri ukupne obveze. Ovaj pokazatelj prikazuje aspekt zaduženosti zato što uzima u obzir uz trenutne uvijete koliko bi trebalo da društvo podmiri svoje obveze.

$$\text{Faktor zaduženosti} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Zadržana dobit} + \text{amortizacija}}$$

Stupanj pokrića 1 predstavlja pokazatelj koji nam prikazuje omjer kapitala u odnosu na dugotrajne imovinu društva. Pokazatelj govori o pokrivanju dugotrajne imovine gdje se prikazuje koliko je

9 Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

10 Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

11 Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

dugotrajne imovine pokriveno kapitalom društva, gdje samim time dobivamo uvid u način financiranja društva.

$$\text{Stupanj pokrivača 1} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Dugotrajna imovina}}$$

Posljednji odabrani pokazatelj zaduženosti je stupanj pokrivača 2 koji se nadovezuje na stupanj pokrivača 1, koji prikazuje kapital + dugoročne obveze u omjeru dugotrajne imovine i zaliha. Pokazatelj stupnja pokrivača 2 nam prikazuje da ako je rezultat pokazatelja veći od 1, da se dio dugoročnih izvora iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine društva.¹²

$$\text{Stupanj pokrivača 2} = \frac{\text{Kapital} + \text{dugoročne obveze}}{\text{Dugotrajna imovina} + \text{zalihe}}$$

Analizirat ćemo i interpretirati rezultate financijskih pokazatelja zaduženosti za 2019. godinu na primjeru odabranih konkurenata.

Tablica 3.3. Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji zaduženosti - 2019.				
	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent financiranja	Faktor zaduženosti	Stupanj pokrivača 1	Stupanj pokrivača 2
Duštvo X	0,30	0,45	2,38	1,11	0,99
Društvo A	0,25	0,34	0,41	1,78	1,43
Društvo B	0,35	0,56	3,92	1,21	1,16
Društvo C	0,29	0,41	0,52	1,73	1,26
Društvo D	0,36	0,57	2,58	1,02	0,97
Društvo E	0,44	0,78	1,27	1,55	1,16
Industrijski prosjek	0,33	0,52	1,85	1,40	1,16

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Koeficijent zaduženosti za Društvo E u 2019. godini iznosio je 0,44 HRK, dok je najmanji ostvareni rezultat pokazatelja koeficijenta zaduženosti imalo Društvo A u iznosu od 0,25 HRK. Prosjek industrije u 2019. godini iznosio je 0,33 HRK.

Društvo E je kod pokazatelja koeficijenta financiranja ostvarilo rezultat pokazala od 0,78 HRK u 2019. godini, dok je Društvo A ostvarilo rezultat od 0,34 HRK. Prosjek pokazatelja iznosio je 0,52 HRK za industrijsku granu.

Faktor zaduženosti na primjeru Društva D je iznosio 2,58 HRK što nije najoptimalniji rezultat, najmanji rezultat je ostvarilo Društvo A u iznosu od 0,41 HRK što je značajno ispod prosjeka koji je iznosio za ovaj pokazatelj 1,85 HRK.

¹² Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

Stupanj pokrića 1 kod Društva A iznosio je 1,78 HRK u 2019. godini, dok je najmanji rezultat ovoga pokazatelja imalo Društvo D u iznosu od 1,02 HRK što je ispod industrijskog prosjeka koji je iznosio 1,40 HRK.

Posljednji od pokazatelja zaduženosti stupanj pokrića 2 kod Društva A iznosio je 1,43 HRK, dok je kod Društva D iznosio 0,97 HRK. Prosjek stupnja pokrića 2 iznosio je 1,16 HRK u 2019. godini.

Nakon što smo analizirali pokazatelje zaduženosti na primjeru industrijske grane za 2019. godinu, isto to ćemo napraviti za 2020. godinu.

Tablica 3.4. Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji zaduženosti - 2020.				
	Koeficijent zaduženosti	Koeficijent financiranja	Faktor zaduženosti	Stupanj pokrića 1	Stupanj pokrića 2
Duštvo X	0,26	0,38	1,88	1,18	0,99
Društvo A	0,24	0,31	0,37	1,94	1,57
Društvo B	0,30	0,43	2,51	1,18	1,13
Društvo C	0,30	0,43	0,54	1,63	1,20
Društvo D	0,34	0,53	2,50	1,06	0,99
Društvo E	0,38	0,61	0,90	1,94	1,44
Industrijski prosjek	0,30	0,45	1,45	1,49	1,22

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

U 2020. godini kod pokazatelja koeficijenta zaduženosti Društvo E je ostvarilo rezultat od 0,38 HRK što je najveći rezultat kao i u 2019. godini, dok je Društvo A ostvarilo najmanji rezultat pokazatelja od 0,24 HRK što je vrlo blizu rezultatu iz prethodne godine. Industrijski prosjek je u odnosu na prethodnu godinu nešto niži, te iznosi 0,30 HRK.

Koeficijent financiranja u 2020. godini za Društvo E iznosio je 0,61 HRK, dok je za Društvo A iznosio 0,31 HRK što je niži rezultat pokazatelja u odnosu na 2019. godinu. Industrijski prosjek je za ovaj pokazatelj zaduženosti iznosio 0,45 HRK.

Društvo B za faktor zaduženosti u 2020. godini ostvarilo je rezultat od 2,51 HRK, gdje je društvo A ostvarilo najmanji rezultat od 0,37 HRK. Prosjek industrije je iznosio 1,45 HRK u 2020. godini

Stupanj pokrića 1 kod Društva A i Društva E iznosio je jednako tj. 1,94 HRK, dok je kod Društva D rezultat bio najmanji u iznosu od 1,06 HRK. Industrijski prosjek za ovaj pokazatelj iznosio je 1,49 HRK.

Kod Društva A za pokazatelj stupnja pokrića 2 vidljivo je da je društvo u pokazatelju ostvarilo 1,57 HRK te je time bilo iznad ostalih konkurenata industrijske grane, dok su najslabiji rezultat ostvarili Društvo X i Društvo D u iznosu od 0,99 HRK.

Kao zaključak na temelju ovih pokazatelja možemo reći da su u odnosu 2019. i 2020. godine, industrijski prosjek koeficijenta zaduženosti u 2020. godini je pao za 0,03 HRK koeficijent financiranja jednako tako je pao za 0,07 HRK. Faktor zaduženosti jednako tako je pao za 0,40 HRK, dok je stupanj pokrića u 2020. godini porastao za 0,09 HRK jednako tako i stupanj pokrića 2 je porastao za 0,06 HRK.

3.3 Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti nam pokazuju na sposobnost poduzeća da upravlja svojom imovinom tj. upućuje na brzinu rotacije imovine u poslovnom procesu toga poduzeća u određenom razdoblju (najčešće je to unutar godine dana). Možemo isto ovo spomenuti kao i efikasnost poduzeća da koristi svoju imovinu. Pokazatelji aktivnosti se dijele na koeficijenta obrtaja i dane vezivanja. Koeficijenti obrtaja pokazuju mogućnost korištenja imovine odnosno njezinih dijelova, dok dani vezivanja prikazuju vrijeme cirkuliranja tih dijelova imovine. Pravilo govori ako je koeficijent obrtaja što veći da je vrijeme vezivanja pojedine imovine što kraće.¹³

Za analiziranje pomoću pokazatelja aktivnosti odabrali smo ih nekoliko, prvi na listi je koeficijent obrtaja ukupne imovine koji prikazuje omjer ukupnih prihoda i ukupne imovine. Dodatno nam prikazuje koliko puta ukupnu imovinu društvo obrne u tijeku jedne godine tj. koliko društvo „kvalitetno“ koristi imovinu u svrhu stvaranja prihoda.

$$\text{Koeficijent obrtaja ukupne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Ukupna imovina}}$$

Sljedeći od odabranih pokazatelja je koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koji daje uvid u odnos ukupnih prihoda iz računa dobiti i gubitka naspram kratkotrajne imovine. Slično kao i u ranijem pokazatelju, ovaj pokazatelj prikazuje koliko uspješno poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu u tijeku jedne godine.

$$\text{Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Kratkotrajne imovine}}$$

Koeficijent obrtaja potraživanja, koji nam daje prikaz prihoda od prodaje u odnosu na potraživanja kupaca. Uvidom u rezultat ovog pokazatelja dobivamo sliku koliko iznosi prosječno trajanje naplate potraživanja od kupaca društva.¹⁴

$$\text{Koeficijent obrtaja potraživanja} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Potraživanja od kupaca}}$$

¹³ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

¹⁴ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

Dolazimo do dana naplate potraživanja, koji prikazuje koliko je dana potrebno da naplatimo svoja potraživanja. Financijski pokazatelj nam daje uvid u to koliko je vremena potrebno u prosjeku da poduzeće pretvori svoja potraživanja u prihode iz prodaje.

$$\text{Dani naplate potraživanja} = \frac{360}{\text{koeficijent obrtaja potraživanja}}$$

Nakon dana naplate potraživanja, sljedeći na listi je koeficijent obrtaja zaliha koji nam govori o troškovima prodanih proizvoda kroz prosječno stanje zaliha. Dodatno nam pokazuje koliko puta se zalihe obrnu u toku jedne godine, a cilj je da je rezultat ovog financijskog pokazatelja iznosi što više.

$$\text{Koeficijent obrtaja zaliha} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Prosječno stanje zaliha}}$$

Sljedeći odabrani pokazatelj su dani vezivanja zaliha, koji prikazuju koliko dana je potrebno da se društvo „riješi“ svojih zaliha tj. pokazuje vrijeme potrebno da se kuna potrošena za nabavu zaliha pretvori u kunu u prihodima iz prodaje.

$$\text{Dani vezivanja zaliha} = \frac{360}{\text{Koeficijent obrtaja zaliha}}$$

Definirali i objasnili smo parametre odabranih pokazatelja aktivnosti, a iz sljedeće tablice približit ćemo rezultate na temelju odabranih konkurenata u 2019. godini.

Tablica 3.5. Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji aktivnosti - 2019.					
	Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Koeficijent obrtaja potraživanja	Dani naplate potraživanja	Koeficijent obrta zaliha	Dani vezivanja zaliha
Duštvo X	0,91	2,26	4,72	77,40	4,51	81,01
Društvo A	1,39	2,38	7,44	49,06	12,14	30,07
Društvo B	0,91	0,91	3,71	98,41	5,61	65,10
Društvo C	1,70	2,85	16,57	22,03	8,01	45,59
Društvo D	0,85	2,30	4,40	82,90	7,40	49,33
Društvo E	1,23	1,94	2,89	126,15	7,77	46,99
Industrijski prosjek	1,17	2,11	6,62	75,99	7,57	53,02

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kod prvog od pokazatelja aktivnosti koeficijent obrtaja ukupne imovine, Društvo C ostvarilo je 1,70 HRK, dok je Društvo D ostvarilo 0,85 HRK. Industrijski prosjek pokazatelja za 2019. godinu iznosio je 1,17 HRK.

Društvo C je kod koeficijenta obrtaja ukupne imovine ostvarilo rezultat od 2,85 HRK, dok je najslabiji rezultat ostvarilo Društvo B u iznosu od 0,91 HRK. Prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio je 2,11 HRK.

Na primjeru sljedećeg pokazatelja Društvo C ostvarilo je najviši rezultat pokazatelja u iznosu od 16,57 HRK, dok je najmanji rezultat ostvarilo Društvo E u iznosu od 2,89 HRK što je znatno ispod prosjeka industrijske grane koji je iznosio 6,62 HRK.

Kod dana naplate potraživanja Društvo E je ostvarilo najviši rezultat od 126,15 dana, dok je najmanji rezultat ostvarilo Društvo C u iznosu od 22,03 dana. Prosjek na danima naplate potraživanja je u 2019. godini iznosio 75,99 dana.

Koeficijent obrta zaliha za Društvo A iznosio je 12,14 HRK u 2019. godini, gdje je Društvo X ostvarilo rezultat od 4,51 HRK. Prosjek na primjeru odabranih konkurenata za koeficijent obrtaja zaliha iznosio je 7,57 HRK.

Dani vezivanja zaliha kod Društva X iznosili 81,01 dana, što ne predstavlja pozitivan indikator, dok je kod Društva A rezultat iznosio 30,07 dana što je ispod prosjeka industrijske grane koji je iznosio 53,02 dana.

Prikazali i analizirali smo rezultate za 2019. godinu, na temelju istih pokazatelja i metoda ćemo jednako tako to napraviti i za 2020. godinu i na posljetku usporediti ih.

Tablica 3.6. Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji aktivnosti - 2020.					
	Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Koeficijent obrtaja potraživanja	Dani naplate potraživanja	Koeficijent obrta zaliha	Dani vezivanja zaliha
Duštvo X	0,92	2,24	4,88	74,80	4,46	81,81
Društvo A	1,30	2,13	7,20	50,72	12,33	29,60
Društvo B	0,98	2,37	4,12	88,51	6,74	54,17
Društvo C	1,56	2,70	18,24	20,01	8,10	45,04
Društvo D	0,77	2,10	4,48	81,46	5,82	62,74
Društvo E	1,31	1,92	2,94	124,05	8,12	44,96
Industrijski prosjek	1,14	2,24	6,98	73,26	7,59	53,05

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Koeficijent obrtaja zaliha jednako kao i u prethodnoj godini, Društvo C je ostvarilo 1,56 kod pokazatelja koeficijenta obrtaja ukupne imovine, dok je Društvo X ostvarilo rezultat od 0,92 u 2020 godini. Prosjek na primjeru konkurenata industrije iznosio je 1,14 HRK.

Društvo C ostvarilo kod pokazatelja koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine ostvarilo rezultat od 2,70 HRK, dok je najmanji rezultat pokazatelja ostvarilo Društvo E u iznosu od 1,92 HRK. Industrijski prosjek za odabrani pokazatelj u 2020. godini iznosio je 2,24 HRK.

Kod pokazatelja koeficijenta obrtaja potraživanja Društvo C ostvarilo je najveći rezultat od 18,24 HRK, dok je najmanji rezultat ostvarilo Društvo E od 2,94 HRK. Industrijski prosjek je iznosio 6,98 HRK za ovaj pokazatelj u 2020. godini. Dani naplate potraživanja za Društvo E iznosili su 124,05 dana, dok je najmanji rezultat ostvarilo društvo C u iznosu od 20,01 dana. Prosjek na primjeru industrijske grane u 2020. godini iznosio je 73,26 dana.

Društvo A kod koeficijenta obrtaja zaliha iznosio je 12,33 HRK, dok je najmanji rezultat pokazatelja iznosio 4,46 HRK koje je Društvo X ostvarilo u 2020. godini.

Posljednji u pokazateljima aktivnosti su dani vezivanja zaliha koji su za Društvo X iznosili 81,81 dana što je rast u odnosu na 2019. godinu, dok je najmanji rezultat ostvarilo Društvo A u iznosu od 29,60 dana.

Pregledamo pokazatelja 2019. godine i 2020. godine vidljivo je da koeficijent obrtaja ukupne imovine pao u 2020. godini za pokazatelj doživio negativni trend te iznosi 1,14 HRK. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine porastao je za 0,13 HRK te je u 2020. godini iznosio 2,2 HRK, koeficijent obrtaja potraživanja jednako tako je porastao za 0,36 HRK te je u 2020. godini iznosio 6,98 HRK. Dani vezivanja zaliha su očekivano u prosjeku u 2020. godinu pali za 2,73 dana, te iznose 73,26 dana. Koeficijent obrtaja zaliha je u odnosu na prethodnu godinu porastao za 0,02 HRK i u 2020. godini iznosio je 7,59 HRK, gdje je na posljepku pokazatelj dana vezivanja zaliha porastao u prosjeku na 0,03 na 53,05 dana.

3.4 Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti upućuju na uspješnost poslovanja poduzeća sa stajališta njegove ekonomičnosti poslovanja, a koja se mjeri različitim koeficijentima ekonomičnosti. Pokazatelji se stavljaju u odnos prihoda s jedne strane i rashoda s druge strane. (Santini, 2013: 245). U suštini cilj ovih pokazatelja jest taj da oni uvijek iznose iznad 1.

Na primjeru odabranih konkurenata industrijski prosjek u 2019. godini za ekonomičnost poslovanja iznosio je 1,03. Ekonomičnost poslovanja nam prikazuje omjer ukupnih prihoda naspram ukupnih rashoda društva, a ako je vrijednost manja od 1 to znači da poduzeće ostvaruje gubitak. Od odabranih konkurenata svi zadovoljavaju kriteriji omjera prihoda i rashoda, dok je najbolji omjer imalo Društvo X.¹⁵

Prvi odabranih pokazatelj ekonomičnosti jest ekonomičnost poslovanja, koja prikazuje ukupne prihode u odnosu na ukupne rashode. Dodatno, možemo spomenuti da prikazuju odnos prihoda i rashoda društva. Možemo reći da prikazuju omjer prihoda po jedinici rashoda.¹⁶

$$\text{Ekonomičnost poslovanja} = \frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Ukupni rashodi}}$$

¹⁵ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (24. srpanj 2021.)

¹⁶ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (24. srpanj 2021.)

Sljedeći od pokazatelja ekonomičnost jest ekonomičnost prodaje, koja pokazuje omjer prihoda prodaje od rashoda prodaje. Pokazatelj ekonomičnosti prodaje nam pokazuje koliko je iznosio ostvaren prihod od prodaje po samome rashodu od prodaje tj. jednako kao i u ranijem pokazatelju po jedinici rashoda od prodaje.

$$\text{Ekonomičnost prodaje} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Rashod od prodaje}}$$

Posljednji odabrani pokazatelj u ovoj kategoriji je ekonomičnost financiranja. Ekonomičnost financiranja prikazuje odnos financijskih prihoda i financijskih rashoda društva. Slično kao i u prethodna dva pokazatelja, ovdje dobivamo uvid kolika se korist za društvo ostvaruje financijskih prihoda po jedinici financijskih rashoda.

$$\text{Ekonomičnost financiranja} = \frac{\text{Financijski prihodi}}{\text{Financijski rashodi}}$$

Uvidom u odabrane pokazatelje ekonomičnosti, analizirali smo podatke kao što je vidljivo iz tablice 3.7. i približiti njezine rezultate.

Tablica 3.7. Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji ekonomičnosti - 2019.		
	Ekonomičnost poslovanja	Ekonomičnost prodaje	Ekonomičnost financiranja
Duštvo X	1,06	1,11	1,37
Društvo A	1,05	1,04	3,30
Društvo B	1,03	1,05	0,55
Društvo C	1,03	0,95	2,24
Društvo D	0,99	0,94	0,75
Društvo E	1,03	1,01	0,36
Industrijski prosjek	1,03	1,02	1,43

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kod pokazatelja ekonomičnosti poslovanja, Društvo X je ostvarilo rezultat poslovanja u iznosu od 1,06 HRK, a najmanji rezultat je ostvarilo Društvo D u iznosu od 0,99 HRK. Prosjek ekonomičnost poslovanja za 2019. godinu iznosio je 1,03 HRK. Najveći pokazatelj ekonomičnosti prodaje je u 2019. godini ostvarilo Društvo X u iznosu od 1,11 HRK, gdje je Društvo D ostvarilo „najslabiji“ rezultat u iznosu od 0,94 HRK na razini konkurenata industrijske grane. Industrijski prosjek iznosio je 1,02 HRK za pokazatelj ekonomičnosti prodaje.

Društvo A u pokazatelju ekonomičnosti financiranja ostvaruje rezultat u iznosu od 3,30 HRK, gdje je najslabiji rezultat na primjeru industrijske grane kod pokazatelja ostvarilo Društvo E u iznosu od 0,36 HRK. Prosjek industrijske grane iznosio je 1,43 HRK.

Jednako kao što smo i prijašnje rezultate iz tablice za 2019. godinu, isto ćemo napraviti i za 2020. godinu temeljem istih podataka.

Tablica 3.8. Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji ekonomičnosti - 2020.		
	Ekonomičnost poslovanja	Ekonomičnost prodaje	Ekonomičnost financiranja
Duštvo X	1,07	1,13	1,38
Društvo A	1,05	1,04	4,02
Društvo B	1,03	0,98	0,19
Društvo C	1,03	0,96	2,96
Društvo D	1,01	0,93	0,74
Društvo E	1,02	1,01	0,48
Industrijski prosjek	1,04	1,01	1,63

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

U 2020. godini za rezultat ekonomičnost poslovanja Društvo X je ostvarilo 1,07 HRK, gdje je Društvo D ekonomičnosti poslovanja ostvarilo rezultat od 1,01 HRK. Prosjek industrijske grane za 2020. godinu kod pokazatelja ekonomičnosti poslovanja porastao je na 1,04 HRK.

Društvo X je ostvarilo rezultat od 1,13 HRK kod ekonomičnosti prodaje, gdje je najslabiji rezultat ostvarilo Društvo D u iznosu pokazatelja od 0,93 HRK. Industrijski prosjek u 2020. godini za pokazatelj ekonomičnosti prodaje iznosio 1,01 HRK.

Posljednji od pokazatelja ekonomičnost financiranja je najizraženiji kod Društva C gdje je on u 2020. godini iznosio 4,02 HRK, a najslabiji ostvareni rezultat je kod Društva B a on je iznosio 0,19 HRK.

Zaključni komentar u odnosu omjera 2019. godinu i 2020. godinu, ekonomičnost poslovanja je u 2020. godini porasla za 0,01 HRK i iznosi 1,04 HRK. Ekonomičnost prodaje je jedini od pokazatelja ekonomičnosti koji je ostvario pad u 2020. godini za 0,01 HRK i iznosi 1,01 HRK. Ekonomičnost financiranja je u industrijskom prosjeku porasla za 0,20 HRK i u 2020. godini je iznosila 1,63 HRK. Dakle dva od tri pokazatelja ekonomičnosti su ostvarili rast.

3.5 Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti

Dolazimo do financijskih pokazatelja profitabilnosti, čine pokazatelje koji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća u aspektu ostvarivanja zarade na određene parametre poput imovine i kapitala. Grupa financijskih pokazatelja profitabilnosti sastoji se od sljedećih najbitnijih pokazatelja: (Santini, 2013: 246)

Neto marža koja predstavlja neto dobit kroz ukupni prihod koje je društvo ostvarilo u godini. Rezultat se iskazuje u postocima. Prikazuje promjene u kombinacijama u prodajnoj cijeni proizvoda i raznih proizvodnih troškova tj. troškova vezanih uz proizvode. Dodatno je u obzir potrebno i uzeti da jednako tako na utjecaj neto marže mogu utjecati brojni faktori poput ranije spomenute cijene proizvoda, cijene pružanja usluga ili cijene po kojoj je nabavljen proizvod.

$$\text{Neto marža} = \frac{\text{Neto dobit}}{\text{Ukupni prihodi}}$$

Sljedeći od pokazatelja je rentabilnost imovine (ROA), koja daje uvid u bruto dobit naspram ukupne imovine društva. Pokazatelj koji je indikator uspješnosti korištenja imovine u svrhu stvaranja dobiti tj. on se odnosi na dobit koju poduzeće generira iz jedne novčane jedinice imovine.¹⁷

$$\text{Rentabilnost imovine (ROA)} = \frac{\text{Bruto dobit}}{\text{Ukupna imovina}}$$

Posljednji pokazatelj je rentabilnost vlastitog kapitala (ROE), pokazatelj koji je sličan rentabilnosti imovine međutim u ovome slučaju ovdje uzimamo neto dobit u omjeru s vlastitim kapitalom. Pokazuje nam koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala.¹⁸

$$\text{Rentabilnost vlastitog kapitala (ROE)} = \frac{\text{Neto dobit}}{\text{Vlastiti kapital}}$$

Iz navedenih pokazatelja profitabilnosti analizirat ćemo i interpretirati rezultate pokazatelja za 2019. godinu na primjeru odabranih konkurenata industrije.

¹⁷ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (24. srpanj 2021.)

¹⁸ Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (24. srpanj 2021.)

Tablica 3.9. Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji profitabilnosti - 2019.		
	Neto marža	Rentabilnost imovine (ROA)	Rentabilnost kapitala (ROE)
Duštvo X	5,09%	4,65%	14,50%
Društvo A	3,99%	5,57%	52,39%
Društvo B	1,85%	1,68%	3,19%
Društvo C	2,41%	4,10%	32,23%
Društvo D	0,00%	0,06%	-1,78%
Društvo E	1,59%	1,97%	11,63%
Industrijski prosjek	2,49%	3,00%	18,69%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Pokazatelj neto marže kod Društva X iznosio je 5,09%, gdje je Društvo D ostvarilo rezultat od 0,00%. Prosjek na primjeru neto marže je u 2019. godini iznosio 2,49%.

Rentabilnost imovine (ROA) je kod Društva A najizraženija u iznosu od 5,57%, gdje je Društvo D ostvarilo povrat na imovinu u iznosu od 0,06%. Prosjek industrije je iznosio u 2019. godini 3%.

Rentabilnost kapitala (ROE) je najveća kod Društva A gdje je ona iznosila 52,39%, dok je jedini negativni rezultat ostvarilo Društvo D u iznosu od -1,78% a industrijski prosjek iznosio je 18,69%.

Jednako ovako ćemo proći kroz pokazatelje profitabilnosti za 2020. godinu, u ovoj primjenjivat ćemo jednak pristup kao i za 2019. godinu.

Tablica 3.10. Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji profitabilnosti - 2020.		
	Neto marža	Rentabilnost imovine (ROA)	Rentabilnost kapitala (ROE)
Duštvo X	5,70%	5,20%	16,35%
Društvo A	4,00%	5,30%	52,39%
Društvo B	2,40%	2,40%	4,20%
Društvo C	3,00%	4,60%	38,82%
Društvo D	1,00%	0,10%	1,80%
Društvo E	0,80%	1,10%	5,74%
Industrijski prosjek	2,82%	3,12%	19,88%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

U 2020. godini pokazatelj neto marže je najveći kod Društva X gdje je on iznosio 5,70%, a najniži rezultat je ostvarilo Društvo E u iznosu od 0,80%.

Na primjeru rentabilnost imovine (ROA) najveći rezultat je jednako kao u 2019. godini najviši kod Društva A gdje je on iznosio 5,30%, a jednako tako i Društvo D je ostvarilo najmanji rezultat u iznosu od 0,10%.

Rentabilnost kapitala (ROE) je jednako kao i u 2019. godini kod Društva A najveća i iznosi 52,39%, a najmanja je kod Društva D gdje je ona iznosila 5,74%

U komparativnoj analizi 2019. godine i 2020. godine na primjeru industrijske grane, vidljivo je da je neto marža porasla u 2020. godini za 0,33% na 2,82%, rentabilnost imovine je jednako tako doživjela rast za 0,12% na 3,12% i na posljertku je rentabilnost kapitala jednako tako porasla za 1,19%, te je iznosila 19,88%.

4. UTVRĐIVANJE INDUSTRIJSKIH PROSJEKA POKAZATELJA INVESTIRANJA

Zagrebačka burza je utemeljena 1991. godine kao centralno mjesto trgovine vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.¹⁹ Danas je ukupno na burzu je uvršteno preko 70 poduzeća društava, osim njihovih dionica tu se isto tako nalaze i dužnički instrumenti poput obveznica. U 2020. godini Zagrebačka burza je po prvi puta u svojoj povijesti uvrstila i ETF (Exchange Traded Fund), koji bi mogao predstavljati krucijalan faktor u povećavanju likvidnosti i volumenu trgovanja na burzi. Osim prvog uvrštavanja ETF-a možemo i napomenuti da je jedna od prvih burzi koje je implementiralo „Progress tržište“ - sustav namijenjen za mala i srednja poduzeća.

S druge strane zagrebačka burza za 2020. godinu ukupni bilježi 122,017 tisuća transakcija, dok je promet ukupno iznosio 2.577.834 milijardi kuna. Naspram 2019. godine bilježimo rast za 11% u broju transakcija, a promet je isto tako porastao za ukupnih 4%. Osim pozitivnih stavki Zagrebačka burza ima isto tako i svojih negativnih strana, najveći problem predstavlja velika ne likvidnosti dionica. Tržište kapitala u Hrvatskoj vodi „par“ dionica, dok se ostalima vrlo malo trguje i samim time su nelikvidne što može predstavljati veliki problem za same dioničare kao i potencijalne zainteresirane kupce. U nastavku rada definirat će se na primjeru odabranih konkurenata kretanje, količinu i volumen trgovanja industrijske grane isto tako kao i cijenu, ukupni promet a na posljertku i proći kroz pokazatelje investiranja i njihove rezultate koji su ostvareni u promatranom razdoblju.

4.1 Kretanje količine dionica ključnih sudionika industrijske grane

Kriteriji koje smo odlučili analizirati u ovome poglavlju su primarno usko povezani s trgovanjem odabranih društava na Zagrebačkoj Burzi. Naime, analizirat ćemo ukupan promet financijskih instrumenata ostvaren, volumen iz kojeg je proizišao taj ukupan promet i na posljertku ćemo spomenuti koliko je iznosio opticaj tj. količina dionica koja je bila u trgovanju u promatranom periodu za 2019. i 2020. godinu.

¹⁹ Zagrebačka burza. Preuzeto s <https://www.agram-brokeri.hr/zagrebacka-burza/1784> (24. travanj 2021.)

Započeti ćemo s ukupnim prometom koji je proizašao na temelju trgovanja u promatranom razdoblju, analizirani rezultati su vidljivi iz tablice 4.1.

Tablica 4.1. Volumen trgovanja na ZSE odabranih konkurenata

Ukupan promet financijskih instrumenata odabranih konkurenata (HRK)			
Društvo	2019. godina	2020. godina	Odnos 19 / 20
Društvo X	269.779 mil	309.124 mil	15%
Društvo A	4.016 mil	13.169 mil	228%
Društvo B	47.877 mil	41.888 mil	-13%
Društvo C	14.272 mil	8.500 mil	-40%
Društvo D	120,1 tis	115,5 tis	-4%
Društvo E	1.179 mil	1.994 mil	69%
Prosjek	128.023 mil	125.297 mil	42%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Društvo X je tijekom 2019. godine ostvarilo ukupan promet financijskog instrumenta u iznosu od 269.779 milijuna HRK, gdje je u 2020. godini taj iznos porastao za 39.34 milijuna HRK te je on iznosio 309.124 milijuna HRK. U odnosu na 2019. godinu dogodio se rast u iznosu od 15%.

Društvo A od 7.4.2021. više ne trguje na Zagrebačkoj burzi. Na primjeru Društva A vidljivo je da je u 2019. a ukupni promet trgovanja financijskim instrumentom iznosio 4.16 milijuna HRK, gdje je u 2020. godini on porastao na 13.169 milijuna HRK što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja značajan rast od 228%.

Na primjeru Društva B ukupni promet trgovanja financijskim instrumentom je u 2019. godini iznosio 47.877 milijuna HRK. Situacija u 2020. godini za ukupan promet financijskih instrumenata iznosila je 41.888 milijuna HRK što je u odnosu na prethodnu godinu predstavilo pad u iznosu od -13%

Društvo C je na primjeru ukupnog prometa ostvarenog na trgovanju financijskog instrumenta ostvarila 14.272 milijuna HRK 2019. godini ostvarilo je ukupni promet u iznosu od 8.500 milijuna HRK. Iz priloženog je vidljivo da je Društvo doživjelo veliki pad ukupnog prometa u odnosu na godinu ranije za -40%.

Ukupni promet Društva D na Zagrebačkoj burzi za 2019. godinu iznosio je 120,190 tisuća HRK, gdje je u 2020. godini on iznosio 115,5 tisuća HRK. Ako uzmemo za usporedbu 2019. i 2020. godinu vidljivo je da je ostvaren pad u iznosu od -4%.

Posljednji na listi Društvo E u 2019. godini je ostvarilo je ukupni promet financijskog instrumenta u iznosu od 1.179 milijuna HRK. Za 2020. godinu ukupni promet iznosio je nešto više u iznosu od 1.994 milijuna HRK što je rast u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 69%.

Uzevši sve navedene konkurente industrijske grane ukupni promet financijskih instrumenta u 2019. godini u prosjeku iznosio je 128.023 milijuna HRK, dok je u 2020. godini on iznosio nešto niže tj. ukupni promet iznosio je 125.297 milijuna HRK. Prosjek odnosa 2019. godine na 2020. godinu je rast u iznosu od 42%, što je većinom proizašlo iz rasta ukupnog prometa Društva A u 2020. godini.

Finaliziranjem ukupnog prometa financijskih instrumenata, u sljedećoj tablici ćemo prikazati volumen trgovanja od kud i proizlaze ranije spomenuti brojevi u prethodnoj tablici.

Tablica 4.2. Ukupan promet na ZSE odabranih konkurenata

Volumen trgovanja financijskih instrumenata odabranih konkurenata prema transakcijama			
Društvo	2019. godina	2020. godina	Odnos 19 / 20
Društvo X	243	242	0%
Društvo A	79	225	185%
Društvo B	206	220	7%
Društvo C	215	149	-31%
Društvo D	22	9	-59%
Društvo E	11	96	773%
Prosjek	129,33	156,83	146%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 24. lipanj 2021.

Društvo X tijekom 2019. godine ostvarilo je 243 transakcije na Zagrebačkoj Burzi. Gdje je prosječni broj u narudžbi iznosio 110 dionica, dok je u 2020. godini taj broj vrlo sličan i u 2020. godini je ostvareno 242 transakcije a broj dionica u prosječnoj narudžbi iznosio je 105 dionica. Gledajući odnos 2019. i 2020. godine ne postoji razlika u odnosu.

U 2019. godini Društvo A bilježi 79 „narudžba“, oko čega je prosječna „narudžba“ iznosila 170 dionica. Društvo A u 2020. godini bilježe nešto drugačije rezultate, ukupno je ostvareno 225 „narudžba“ dok je prosječni broj u narudžbi iznosio 216 dionica. Iz analize i tablice 4.2. vidljivo da je volumen trgovanja porastao za 185% na primjeru Društva A.

U 2019. godini Društvo B bilježi 206 „narudžba“, oko čega je prosječni broj dionica u narudžbi iznosio 2,748 dionica, gdje je za 2020. godinu financijskim instrumentom Društva B se trgovalo 220 puta, prosječni broj u „narudžbi“ je iznosio 280 dionica. U odnosu na raniju godinu volumen trgovanja je porastao u odnosu na prethodnu godinu za 7%.

Društvo C je u 2019. godini na Zagrebačkoj burzi kapitala ostvarilo 215 transakciju dok je prosječna „narudžba“ 15,53 dionice, dok je u 2020. godini Društvo je zabilježilo pad broja transakcija koji je iznosio 149 trgovanja, gdje je on u prosjeku po „narudžbi“ iznosio 19,65 dionice. Provedenom analizom vidljivo je da je Društvo u 2020. godini imalo manje trgovanja u iznosu od -31%.

Društvo D u 2019. godini ostvarilo je 22 narudžbe a prosječan broj dionica s kojim se trgovalo u narudžbi je 44 dionice. U 2020. godini ukupno je ostvareno 9 „narudžba“ dok je prosjek broja dionica u narudžbi 40. U usporedbi ovdje je vidljivo da je u odnosu na 2019. godinu ostvaren volumen manji za 59%.

Društvo E je tijekom 2019. godine ostvarilo 11 „narudžba“ a u prosjeku broj dionica u tim narudžbama iznosio je 2,076 tisuća dionica. Za 2020. godinu, volumen trgovanja narastao je na 96 što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja rapidni rast od 773% unatoč nesigurnosti u ekonomiju i pojavi pandemije.

Zaključujemo da je tijekom 2019. godine prosjek volumena trgovanja iznosio 129,33, gdje je prosjek u 2020. godini znatno porastao na 156,83 trgovanja tj. u iznosu od 27,5 milijuna HRK. Ako promatramo odnos 2019. i 2020. godine prosjek je porastao za 146%, a on primarno porastao iz Društva E i Društva A kao posljedica njihovih rezultata tj. volumena trgovanja.

Posljednja u ovom poglavlju jest tablica 4.3. koja će nam prikazati količinu dionica u opticaju koje je bila aktualna na primjeru 2019. i 2020. godine.

Tablica 4.3. Dionice odabranih konkurenata u opticaju

Dionice odabranih konkurenata u opticaju trgovanja			
Društvo	2019. godina	2020. godina	Odnos 19 / 20
Društvo X	7.120 mil	7.120 mil	0%
Društvo A	3.00 mil	3.00 mil	0%
Društvo B	1.374 mil	1.499 mil	9%
Društvo C	105,000 tis	105,000 tis	0%
Društvo D	130,276 tis	130,276 tis	0%
Društvo E	903,220 tis	903,220 tis	0%
Prosjek	1.933 mil	1.954 mil	2%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 24. lipanj 2021.

Iz tablice je vidljivo da na posljertku u promatranom razdoblju između 2019. godine i 2020. godine nije bilo značajnih uvrštavanja ili povlačenja dionica iz opticaja tj. trgovanja na Zagrebačkoj Burzi. Jedino dodatno uvrštavanje dionica je imalo Društvo B, u iznosu od 125 tisuća redovnih (običnih dionica) što predstavlja otprilike 9% od ukupnih dionica u opticaju društva. Samim time prosjek u 2019. godini iznosio je 1.933 milijuna HRK, gdje je on porastao u 2020. godini na 1.954 milijuna HRK što nam predstavlja rast od 2%.

Kao zaključak poglavlja bitno je spomenuti da i unatoč padu ukupnog prometa financijskih instrumenata kao što je vidljivo iz tablice 4.1., u 2020. godini volumen trgovanja je nastavio rasti što predstavlja jedan pozitivan trend kod samih dioničara tj. njihovog optimizma u financijsko tržište.

4.2 Kretanje cijena dionica ključnih sudionika industrijske grane

U ranijem poglavlju smo uspješno definirali količine, volumena trgovanja i prikaza dionica Društva X i odabranih konkurenata u opticaju tj. na Zagrebačkoj Burzi. U ovom poglavlju ćemo proći kroz konkurentne cijene financijskih instrumenata i njihovo kretanje u promatranom periodu. Dodatno, ćemo prikazati cijene financijskih instrumenata na prvi dan, posljednji dan kao i prosječne cijene koje prikazuju dodatnu sliku i stanje društava tijekom promatranog perioda.

Uzevši ranije spomenuto, proveli smo navedenu analizu u tablici 4.4. gdje su vidljivi svi navedeni podaci, dodatno smo dobili jednako tako uvid u industrijske prosjeke.

Tablica 4.4. Cijena financijskih instrumenata odabranih konkurenata prema transakcijama 2019 / 2020

Cijene financijskih instrumenata odabranih konkurenata prema transakcijama 2019 / 2019										
Društvo	Prvi dan	Posljednji dan	Posljednji dan		Prosječna cijena		Prvi dan	Posljednji dan	Prosječna	
	trgovanja 2019.	trgovanja 2019.	Prvi dan trgovanja	trgovanja	Prosječna cijena	Prosječna cijena	trgovanja 19 / 20	trgovanja 19 / 20	cijena 19 / 20	Rast / Pad
	godina	godine	2020. godina	2020.godine	2019. godina	2020. godina		20		
Društvo X	375,00 kn	484,00 kn	485,00 kn	485,00 kn	414,70 kn	431,70 kn	29%	0%	4%	30%
Društvo A	414,00 kn	615,00 kn	615,00 kn	910,00 kn	580,10 kn	737,80 kn	49%	48%	27%	97%
Društvo B	364,00 kn	795,00 kn	795,00 kn	664,00 kn	571,40 kn	638,00 kn	118%	-16%	12%	102%
Društvo C	4.800,00 kn	6.650,00 kn	6.650,00 kn	7.500,00 kn	6.079,00 kn	6.390,00 kn	39%	13%	5%	51%
Društvo D	500,00 kn	480,00 kn	500,00 kn	480,00 kn	441,00 kn	483,00 kn	0%	0%	10%	0%
Društvo E	81,00 kn	95,00 kn	140,00 kn	390,00 kn	85,20 kn	288,00 kn	73%	311%	238%	383%
Prosjeck	1.089,00	1.519,83	1.530,83	1.738,17	1.361,90	1.494,75	51%	59%	49%	110%

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 24. lipanj 2021.

Društvo X koje je i cilj promatranja ovog rada, je izdano pri nominalnoj cijeni od 220 HRK od HRK na datum na datum 22. 11. 1999 godine. Prvi dan trgovanja financijskog instrumenta u 2019. godini je iznosila 375 HR, a na posljednji dan trgovanja u istoj je iznosila 484 HRK. Prosječna cijena tijekom 2019. godine iznosila je 414,70 HRK. Za zaključiti je da je cijena porasla za 30%, u 2020. godini je situacija slična te je na prvi dan trgovanja cijena iznosila 485 HRK, dok je ostala jednaka takva i na posjedi dan trgovanja. Jednako tako prosječna cijena u 2020, godini je porasla na 431,70 HRK, te time možemo zaključiti da je to bila jedina promjena u 2020. godini.

Društvo A je izdano pri nominalnoj cijeni od 100 HRK na datum 27.4.2001. godine. Na prvi dan trgovanja financijskog instrumenta u 2019. godini na Zagrebačkoj burzi cijena je iznosila 414 HRK, dok je na zadnji dan trgovanja početna cijena iznosila je 615 HRK. Tijekom 2019. godine prosječna cijena dionice Društva A iznosila je 580,10 HRK. Cijena financijskog instrumenta je porasla za 33%, što vrlo značajan rast za dioničare. U 2020. godini na prvi dan trgovanja 615 HRK, dok je na zadnji dan trgovanja cijena iznosila 910 HRK, a prosjek cijene tijekom 2020. godine je iznosio 737,80 HRK. Isto kao i u 2019. godini bilježimo rast od 32%. Na promatrani period od dvije godine je ostvareno 60% od početne cijene, dodatno je tome pridonijela špekulacija i naposljetku preuzimanje u 2021. godini koje smo već ranije spomenuli u ovome poglavlju.

Društvo B je izdano pri nominalnoj cijeni od 400 HRK na datum 12.7.2000. godine. Tijekom 2019. godine na prvi dan trgovanja početna cijena financijskog instrumenta iznosila je 364 HRK, dok je na posljednji dan trgovanja cijena iznosila 795 HRK. Prosječna cijena financijskog instrumenta u 2019. godini iznosila je 571,40 HRK. Slično kao i kod Društva A imamo značajan rast od 118%, naravno ovo je uzrokovano ranije spomenutim faktorima koji su podigli cijenu financijskog instrumenta. Početna cijena u 2020. godini iznosila je 795 HRK, dok je na zadnji dan trgovanja u 2020. godini iznosila 664 HRK. Društvo B time u odnosu na posljednji dan trgovanja u 2019. godini bilježi pad u odnosu od 16,5%, dok je prosjek cijene u 2020. godini iznosio 638,00 HRK.

Društvo C je izdano pri nominalnoj cijeni od 980 HRK na datum 27.9.2000. godine. Na prvi dan trgovanja u 2019. godini je 4,800 HRK, dok je na posljednji dan trgovanja iznosila 6,650 HRK čime su financijski instrumenti ovog Društva porasli za 38,54% u jednoj godini. Prosjek cijene je tijekom 2019. godine iznosio 6,079 HRK. U 2020. godini početna cijena iznosila je 6,650 HRK, te na zadnji dan trgovanja u 2020. godini je iznosila 7,500 HRK. Prosjek cijene je porastao u 2020. godini te je on iznosio 6,390 HRK. Dogodio se rast u vrijednost financijskog instrumenta u iznosu od 13,64%.

Društvo D je izdano pri nominalnoj cijeni 700 HRK na datum 3.4.2001. godine. U 2019. godini na prvi dan trgovanja financijskim instrumentom Društva cijena je iznosila 500 HRK, dok je na posljednji dan iznosila 480 HRK. Prosječna cijena u 2019. godini iznosila je 441,00 HRK. Dok je 2020. godini na prvi dan trgovanja iznosila 500 HRK, dok je na posljednji dan trgovanja iznosila 480 HRK u 2020. godini. Prosjek cijene u 2020. godini porastao je na 483,00 HRK. Uvidom u cijene za zaključiti je da u promatranom razdoblju Društvo D nije ostvarilo rast niti pad cijene financijskog instrumenta.

Društvo E je izdano pri nominalnoj cijeni od 200 HRK na datum 26.2.2002. godine U 2019. godini na prvi dan trgovanja financijskog instrumenta njegova cijena iznosila je 81 HRK, na posljednji dan trgovanja u toj godini iznosila 95 HRK a prosjek cijene u 2019. godini iznosio 85,20 HRK. U 2020. godini za početnu cijenu Društvo je trgovalo po cijeni od 140 HRK, na zadnji dan trgovanja iznosila je 390 HRK. Jednako tako prosjek cijene je u 2020. godini iznosio 288,00 HRK. Ovdje je vidljiv rast od 311% u odnosu na posljednji dan trgovanja u 2019. godini na 2020. godinu.

Prosječna cijena u 2019. godini na primjeru svih odabranih konkurenata iznosila je 1,361 HRK, gdje je u 2020. godini iznosila 1,494 HRK na primjeru odabranih konkurenata. Sva odabrana Društva bilježila su rast prosječne cijene u 2020. godini, dok je najveći rast prosječne cijene ostvarilo Društvo E u iznosu od 238%.

Uvidom u tablicu cijena i njihovih kretanja dolazimo do zaključka da je tržište kapitala u Hrvatskoj doživjelo značajan rast u promatranom razdoblju. U odnosu na prvi dan trgovanja u 2019. godini i posljednji dan trgovanja bilježimo rast od 40% na cijene financijskih instrumenata.

Jedini negativni rezultat u odnosu na posljednji dan trgovanja je imalo Društvo B u iznosu od -16% dok je u godini ranije ostvarilo rast financijskog instrumenta u iznosu od 118%, te Društvo D koje nije ostvarilo niti rast niti pad cijene financijskog instrumenta. Prosječni rast cijene dionice na primjeru izabranih konkurenata iznosio je 110%. Najveći rast bilježi Društvo E, u iznosu od 383% tj. od početne cijene u 2019. godini 81 HRK do posljednje cijene u 2020. godini koja je iznosila 390 HRK.

U poglavlju ranije kod kretanja količine dionica smo analizirali volumen i količinu trgovanja te dionice u opticaju, možemo zaključiti da osim navedenih faktora je i cijena za odabrane konkurente ostvarila vrlo pozitivan trend. Od pet društava industrijske grane čak je četiri od njih ostvarilo rast cijene financijskog instrumenta u promatranom razdoblju preko 50%, dioničari su za promatrano razdoblje ostvarili odlične prinose na financijske instrumente i tako više nego pokrili svoja inicijalna ulaganja u nekim slučajevima čak i do tri puta početne vrijednosti.

Uvidom u kretanje volumena trgovanja financijskih instrumenata u prosincu svake godine se pojavljuje znatna prodaja financijskih instrumenata, razlog tome je porezna obveza samog vlasnika financijskog papira. Fizičke osobe često prodaju svoje financijske instrumente kako bi izbjegle porezne obveze za tu godinu. Dodatno je prisutan kod pojedinih konkurenata vrlo nizak volumen trgovanja, nizak volumen trgovanja predstavlja veliku mogućnost za visoku volatilitnost tj. ako se pojave narudžbe u velikim „blokovima“ dogodit će se znatna promjena u cijeni dionice a to smo mogli zaključiti kroz ranije spomenuto.

4.3 Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja

Ranije smo spomenuli, koliko je dionica u opticaju, cijene i ostale parametre koji nam direktno utječu na rezultate investicijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji investiranja mjere potencijal poduzeća kao investicijske odnosno pokazuju efekt poduzeća ako se ono promatra kao investicijska mogućnost. Primjenjivi su za poduzeća koja kotiraju na burzi. Grupu najčešćih investicijskih pokazatelja ćemo vidjeti u dole niže navedenim tablicama. (Santini, 2013: 247)

Odabrali smo najčešće korištene pokazatelje investiranja, prvi na listi od njih je zarada po dionici (EPS).

Zarada po dionici (EPS) predstavlja neto dobit dakle (zaradu poslije kamata i poreza) u ukupnom omjeru kroz broj običnih dionica u opticaju. Pokazatelj prikazuje profitabilnost za dioničara po običnoj dionici, u literaturi se često spominje uz prikazivanje profitabilnost za „obične dioničare“.

$$\text{Zarada po dionici} = \frac{\text{neto dobit (zarada poslije kamata i poreza)}}{\text{broj običnih dionica}}$$

Sljedeći na listi je pokazatelj dividende po dionici (DPS), koji nam govori o dijelu neto dobiti koji je raspoloživ za isplatu dioničarima u omjeru nasuprot broju običnih dionica. Rezultat pokazatelja nam govori o iznosu dividende koju će svaki dioničar dobiti za jednu dionicu koju posjeduje.

$$\text{Dividenda po dionici} = \frac{\text{Dio neto dobiti raspoloživ za isplatu dividendi}}{\text{broj običnih dionica}}$$

Pokazatelj odnosa cijene i dobiti po dionici prikazuje omjer cijene po dionici kroz zarade po dionici. Odnos cijene i dobiti nam ne predstavlja značajan pokazatelj ako ga uzimamo „pojedinačno“, naime rezultat ovog pokazatelja služi za usporedbu s ostalim konkurentima iste grane iz kojega možemo dobiti uvid u to da li je sama dionica precijenjena ili nije.

$$\text{Odnos cijene i dobiti} = \frac{\text{Cijena po dionici}}{\text{Zarada po dionici}}$$

Ukupna rentabilnost dionice, predstavlja nam dobit po dionici kroz tržišnu cijenu dionice. Pokazatelj rentabilnost je najznačajniji od pokazatelja investiranja, te nam prikazuje kolika je rentabilnost dionice na temelju dobiti po dionici i trenutne tržišne cijene dionice. Možemo reći da nam prikazuje prinos za dioničare na temelju odabranih komponenata.

$$\text{Rentabilnost dionice} = \frac{\text{Dobit po dionici}}{\text{Tržišna cijena dionice}}$$

Iz sljedeće tablice, približit ćemo pokazatelje investiranja i ostvarene rezultate na temelju odabranih konkurenata u 2019. godini.

Tablica 4.5 Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu

Društvo	Pokazatelji investiranja - 2019. godina			
	Zarada po dionici (EPS)	Dividenda po dionici (DPS)	Odnos cijene i dobiti po dionici	Ukupna rentabilnost dionice
Duštvo X	31,90	0,008	15,05	0,0665
Društvo A	52,39	0,000	11,74	0,0852
Društvo B	12,78	0,062	62,22	0,0161
Društvo C	388,54	0,427	17,12	0,0584
Društvo D	-12,68	0,000	-37,85	-0,0300
Društvo E	30,01	0,000	3,17	0,3159
Industrijski prosjek	83,82	0,08	11,91	0,09

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

Kod Društva C je vidljivo da je ostvarilo najbolji rezultat u pokazatelju zarade po dionici u iznosu od 388,54 HRK, dok je najslabiji rezultat u ovome pokazatelju ostvarilo Društvo D u iznosu od -12,68 HRK. Prosjek industrije je iznosio 83,82 HRK za ovaj pokazatelj.

Dividenda po dionici je kod Društva C iznosila 0,43 HRK, gdje je kod Društva A, D i E ostvaren rezultat 0,0 HRK. Prosjek je time vrlo nizak i on iznosi 0,08 HRK za pokazatelj dividende po dionici.

Odnos cijene i dobiti po dionici u 2019. godini je najizraženiji je kod Društva X gdje je on iznosio 62,22 HRK, a jedini negativni je kod Društva D gdje je on iznosio -37,85 HRK. Prosjek odnosa cijene i dobiti po dionici je u 2019. godini iznosio 11,91 HRK.

Pokazatelj ukupna rentabilnost dionice je najizraženiji kod Društva E gdje je ono iznosilo 0,3159 HRK, a najmanji rezultat je ostvaren kod Društva D u iznosu od -0,03 HRK. Ukupni prosjek za ovaj pokazatelj je iznosio 0,09 HRK.

Primijenit ćemo jednaki pristup koji smo pristupili ranije za 2019. godinu i na 2020. godinu.

Tablica 4.6. Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu

Društvo	Pokazatelji investiranja - 2020. godina			
	Zarada po dionici (EPS)	Dividenda po dionici (DPS)	Odnos cijene i dobiti po dionici	Ukupna rentabilnost dionice
Duštvo X	35,97	0,008	13,62	0,0700
Društvo A	52,39	0,000	17,37	0,0600
Društvo B	17,28	0,470	38,31	0,0300
Društvo C	468,49	0,950	16,01	0,0600
Društvo D	13,13	0,000	36,55	0,0300
Društvo E	16,72	0,000	23,33	0,0400
Industrijski prosjek	100,66	0,24	24,20	0,05

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 21. lipanj 2021.

U 2020. godini je Društvo C ostvarilo još veći rezultat pokazatelja zarade po dionici te je on iznosio 468,49 HRK, dok je najmanji rezultat jednako kao i u 2019. godini očekivano ostvarilo Društvo D. Industrijski prosjek zarade po dionici je u 2020. godini iznosio 100,66 HRK.

Društvo C je u pokazatelju dividende po dionici ostvarilo rezultat od 0,950 HRK, gdje su kao i u prijašnjoj godini Društvo D i Društvo E ostvarili rezultate od 0,00 HRK. Industrijski prosjek iznosio je 0,24 HRK u 2020. godini. Društvo D je u 2020. godini ostvarilo u pokazatelju odnosa cijene i dobiti po dionici iznos pokazatelja od 36,55 HRK što je ujedno i bio najveći rezultat pokazatelja u 2020. godini, dok je „najslabiji“ rezultat ostvarilo Društvo X u iznosu od 13,62 HRK. Prosjek odnosa cijene i dobiti po dionici je u 2020. godini iznosio 24,20 HRK. Kod pokazatelja ukupne rentabilnosti dionice Društvo X je ostvarilo rezultat od 0,0700, a najslabiji rezultat je ostvarilo Društvo B u iznosu od 0,0300 HRK. Prosjek pokazatelja je jednako tako iznosio 0,05 HRK.

Komparativnom analizom vidljivo je da je su svi od prosjeka investiranja porasli u 2020. godini osim pokazatelja ukupne rentabilnosti dionice. Pokazatelj zarade po dionici (EPS) u 2020. godini porastao je

za 16,84 HRK u industrijskom prosjeku, jednako tako dividenda po dionici je porasla za 0,18 HRK u odnosu na 2019. godinu. Pokazatelj odnosa cijene i dobiti po dionici je porastao za 12,29 HRK i sada u 2020. godini iznosio 24,20 HRK a ukupna rentabilnost dionice je pala u odnosu na 2019. godinu za 0,04 i sada iznosi 0,05 HRK.

5. POZICIONIRANJE DRUŠTVA X UNUTAR INDUSTRIJSKE GRANE

Koristeći se informacijama iz ranijeg poglavlja, gdje smo definirali i opisali industrijsku granu kao i odabrane konkurente Društva X dodatno ćemo definirati kako Društvo X stoji u odnosu na prosjek istih i predočiti deltu Društva X i samog prosjeka industrijske grane.

Pomoću tablice 5.1. prikazat ćemo usporedbu Društva X i industrijski prosjek na primjeru bilance.

Tablica 5.1. Bilanca Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Bilanca 2019. godina	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>Kratkotrajna Imovina</i>	1.969.914.328	902.037.853	1.067.876.475
<i>Dugotrajna imovina</i>	2.895.438.913	917.098.954	1.978.339.959
<i>Kratkoročne obveze</i>	866.785.001	404.061.286	462.723.716
<i>Dugoročne obveze</i>	596.752.304	156.077.042	440.675.262
<i>Kapital</i>	3.219.428.530	1.219.548.841	1.999.879.689

Bilanca 2020. godina	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>Kratkotrajna Imovina</i>	2.018.938.437	920.418.998	1.098.519.439
<i>Dugotrajna imovina</i>	2.904.357.183	915.412.359	1.988.944.824
<i>Kratkoročne obveze</i>	858.071.306	365.885.613	492.185.693
<i>Dugoročne obveze</i>	506.472.897	134.749.691	371.723.206
<i>Kapital</i>	3.426.982.205	1.290.991.341	2.135.990.865

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 23. lipanj 2021.

Kao što je vidljivo iz prikazane tablice Društvo X u 2019. godini u poziciji kratkotrajne imovine u odnosu s industrijskim prosjekom je iznad očekivanog za 1.067.876 milijardi HRK. Situacija u dugotrajnoj imovini je jednako tako slična kratkotrajnoj imovini u 2019. godini Društvo X je iznad industrijskog prosjeka u poziciji dugotrajne imovine za 1.978.339 milijardi HRK. Kratkoročne obveze su jednako tako za 100% više od industrijskog prosjeka te je razlika između kratkoročnih obveza i industrijskog prosjeka 462.675 milijuna HRK. U poziciji dugoročnih obveza Društvo X je u odnosu na industrijski prosjek 440.675 milijuna iznad rezultata. Posljednja pozicija kapital je značajno iznad industrijskog prosjeka, te je delta industrijskog prosjeka i Društva X iznosila 1.999.879 milijardi HRK.

U 2020. godini se u poziciji kratkotrajne imovine Društvo X još značajnije udaljilo od industrijskog prosjeka te je razlika tj. delta porasla na 1.098.519 milijardi HRK. Razlika u poziciji dugotrajne imovine je jednako tako porasla na 1.988.944 milijardi HRK što je isto tako rast u odnosu na prethodnu godinu.

Delta između prosjeka industrijske grane i Društva X porasla je na 492.185 milijuna HRK, gdje su Dugoročne obveze u odnosu na godinu ranije značajno u razlici s industrijskim prosjekom, te one iznose 371.723 milijuna HRK. Kapital je u odnosu na godinu ranije jednako tako porastao u odnosu delte s industrijskim prosjekom te je on iznosio 2.135.990 milijardi HRK što je za 136.111 milijuna HRK više. Iz prikazanoga vidljivo je su u 2020. godini razlike industrije i Društva X, značajnije došle na vidjelo. Društvo X ostvaruje pozitivne indikatore u bilanci, dok je negativni indikator što se smanjila razlika kratkoročnih obveza u 2020. godini u odnosu s industrijskim prosjekom. U svim ostalim aspektima bilance Društvo X je bilježilo „pozitivni indikator“ poslovanja.

Nakon što smo uspješno definirali rezultate bilance na primjeru 2019. i 2020. godine, sljedeće na listi je račun dobiti i gubitka. Ovaj tip financijskog izvještaja ćemo definirati jednako kao što smo i ranije bilancu tj. koristit ćemo se istim pristupom.

Cijeli prikaz Društva X i njegov RDG u odnosu na industrijski prosjek su vidljivi iz tablice niže

Tablica 5.2. RDG Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

RDG za 2019. godinu	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>Poslovni prihodi</i>	4.460.213.944	2.047.872.688	2.412.341.256
<i>Poslovni rashodi</i>	4.176.667.756	1.953.154.794	2.223.512.962
<i>Financijski prihodi</i>	873.721	3.146.846	-2.273.125
<i>Financijski rashodi</i>	18.569.331	6.681.155	11.888.176
<i>Ukupni prihodi</i>	4.461.087.665	2.051.019.534	2.410.068.131
<i>Ukupni rashodi</i>	4.195.237.087	1.959.835.950	2.235.401.138
<i>Dobit ili gubitak prije oporezivanja</i>	265.850.578	85.461.562	180.389.016
<i>Porez na dobit</i>	38.746.550	15.192.751	23.553.799
<i>Dobit ili gubitak razdob</i>	227.104.028	75.990.833	151.113.195

RDG za 2020. godinu	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>Poslovni prihodi</i>	4.526.464.195	2.037.536.678	2.488.927.517
<i>Poslovni rashodi</i>	4.194.118.579	1.934.663.683	2.259.454.896
<i>Financijski prihodi</i>	542.453	3.191.463	-2.649.010
<i>Financijski rashodi</i>	18.877.673	6.755.636	12.122.037
<i>Ukupni prihodi</i>	4.527.006.688	2.040.728.148	2.486.278.540
<i>Ukupni rashodi</i>	4.212.996.252	1.941.419.319	2.271.576.933
<i>Dobit ili gubitak prije oporezivanja</i>	314.010.396	99.308.823	214.701.573
<i>Porez na dobit</i>	57.876.086	17.555.344	40.320.742
<i>Dobit ili gubitak razdob</i>	256.134.310	81.753.479	174.380.831

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 23. lipanj 2021.

Ukupni prihodi za 2019. godinu u odnosu na industrijski prosjek iznosili su 2.410.068 milijardi HRK više od industrijskog prosjeka ukupnih prihoda. Situacija kod ukupnih rashoda je vrlo slična, te su ukupni rashodi na primjeru Društva X u odnosu na industrijski prosjek iznosili 4.195.237 milijardi HRK što je za 2.235.401 milijardi HRK više od samog prosjeka industrije. Posljednji odabrani pokazatelj dobit prije oporezivanja je jednako tako u odnosu na industriju iznosila više u iznosu od 180.389 milijuna HRK

Tijekom 2020. godine ukupni prihodi su odskočili još više od industrijskog prosjeka, te je razlika u 2020. godini između industrijskog prosjeka i Društva X iznosila 2.486.278 milijardi HRK. Samim time, ukupni rashodi su očekivano jednako tako odskočili od prosjeka industrije te je delta u 2020. godini za ovu poziciju iz računa dobiti i gubitka iznosila 2.271.576 milijardi HRK. Na posljertku dobit prije oporezivanja je jednako tako u 2020. godini doživjela pozitivan trend, te je ona porasla na 314.010 milijuna HRK što je ako gledamo industrijski prosjek i odabrano Društvo X razlika od 214.701 milijuna HRK.

Kao zaključak računa dobiti i gubitka na primjeru Društva X možemo reći, da je vidljivo da Društvo i dalje bilježi pozitivne rezultate poslovanja a jednako tako i da se „udaljava“ od industrijskog prosjeka. Uzevši navedeno u obzir, možemo zaključiti da u određenim parametrima koji su vidljiv iz tablice 5.2. Društvo X posluje bolje od industrije u kojoj posluje.

Posljednji na listi kao i u ranijem poglavlju su Istaknuti podaci Društva X u odnosu s industrijom. Kao i u ranijim primjerima držat ćemo se već ranije forme tj. koristit ćemo jednak pristup i metodologiju opisivanja odabranih istaknutih podataka kao i u poglavlju 3. Dakle koristi ćemo podatke poput EBITDA, EBITDA marža, bruto maržu te posljednji podatak neto radni kapital.

Vidljiv podatci na primjeru Društva X i industrijski prosjek prikazani su u tablici 5.3. koja se nalazi niže.

Tablica 5.3. Istaknuti podatci Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Istaknuti podatci 2019. godina	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>EBITDA</i>	48.226.400	41.818.133	6.408.267
<i>EBITDA marža (%)</i>	11%	7%	4%
<i>Bruto marža (%)</i>	6%	2%	4%
<i>Neto radni kapital</i>	110.312.900	52.305.900	58.007.000

Istaknuti podatci 2020. godina	Društvo X	Prosjek	Delta Industrijski prosjek / Društvo X
<i>EBITDA</i>	53.244.600	42.535.483	10.709.117
<i>EBITDA marža (%)</i>	12%	8%	5%
<i>Bruto marža (%)</i>	7%	3%	4%
<i>Neto radni kapital</i>	116.086.700	56.470.350	59.616.350

Izvor obrada autora prema informacijama sa Zagrebačke Burze na dan 23. lipanj 2021.

Društvo X u EBITDA pokazatelju tijekom 2019. godine je ostvarilo deltu u odnosu na industrijski prosjek u iznosu od 6.408 milijuna HRK gdje je industrijski prosjek iznosio 41.818.133 milijuna HRK. EBITDA marža je jednako tako za 4% viša u odnosu na industrijsku granu te je iznosila 11%. Bruto marža jednako kao i EBITDA marža je za 4% u delti ostvarila bolji rezultat od industrijskog prosjeka. Posljednji od istaknutih podataka neto radni kapital je za visokih 58.007 milijuna HRK viši od industrijskog prosjeka, što predstavlja vrlo pozitivan indikator poslovanja Društva X tijekom 2019. godine.

U 2020. godini na temelju istaknutih podataka, situacija je pozitivna za Društvo X u odnosu na industriju. EBITDA je u delti narasla na visokih 10.709 milijuna HRK, čime je Društvo X u 2020. godini ostvarilo EBITDA u iznosu od 53.244 milijuna HRK. EBITDA marža je jednako tako u odnosu na industrijski prosjek iznosila više na primjeru Društva X u iznosu od 5%. Bruto marža je jednako kao i u 2019. godini u delti iznosila više od industrijskog prosjeka za 4%. Neto radni kapital je u odnosu na 2019. godinu jednako tako porastao u delti s industrijom u iznosu od 59.616 milijuna HRK.

Kao i kod analize financijskih izvještaja, vidljivo je i na primjeru istaknutih podataka da Društvo X ostvaruje pozitivne indikatore poslovanja u odnosu na industrijsku granu u kojoj posluje. EBITDA i neto radni kapital predstavljaju vrlo dobre indikatore, koji u 2019. godini jednako kao i u 2020. godini ostvaruju rast te dodatno Društvo X ostvaruje veću deltu u odnosu na industrijski prosjek.

Uzevši u obzir navedene podatke iz bilance, računa dobiti i gubitka te istaknute podatke, u nastavku poglavlja definirat ćemo financijske pokazatelje i dodatno analizirati, pozicionirati Društvo X u industrijskoj grani. Analizom financijskih pokazatelja ćemo detaljnije približiti određene segmente poslovanja i situaciju u kojoj se nalazi Društvo X tijekom 2019. i 2020. godine u odnosu s industrijom u kojoj posluje.

5.1 Pokazatelji likvidnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja likvidnosti

Iz ranije analize i obrade podataka dodatno smo odlučili predstaviti tablice pokazatelja u odnosu Društva X i industrijskih prosjeka, te prikazati njihove razlike za detaljniji uvid u odnos Društva i konkurenata. Iz tablice 5.4. vidljivi su pokazatelji likvidnosti Društva X u odnosu na industrijski prosjek.

Tablica 5.4. Pokazatelji likvidnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji likvidnosti - 2019.			
	Koeficijent trenutne Likvidnosti	Koeficijent ubrzane Likvidnosti	Koeficijent tekuće Likvidnosti	Koeficijent financijske Stabilnosti
Duštvo X	0,06	1,06	2,27	0,76
Industrijski prosjek	0,99	1,42	2,12	0,66
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-0,92	-0,36	0,15	0,10
Društvo	Pokazatelji likvidnosti - 2020.			
	Koeficijent trenutne Likvidnosti	Koeficijent ubrzane Likvidnosti	Koeficijent tekuće Likvidnosti	Koeficijent financijske Stabilnosti
Duštvo X	0,07	1,06	2,35	0,75
Industrijski prosjek	1,10	1,45	2,13	0,65
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-1,04	-0,39	0,22	0,10

Izvor obrada autora

U trećem poglavlju smo vidjeli da koeficijent trenutne likvidnosti na primjeru Društva X za 2019. godinu iznosio je 0,06 HRK čime možemo zaključiti da Društvo X ima značajno zabrinjavajući rezultat ovoga pokazatelja. Naspram industrijske grane i odabranih konkurenata koeficijent trenutne likvidnosti u promatranoj godini je manji za 0,92 HRK od industrijskog prosjeka.

Ovo je definitivno vrlo loš indikator, tj. na temelju ovoga možemo zaključiti da Društvo X ima problema s pozicijom novaca u odnosu na obveze koje dolaze na naplatu u roku do jedne godine. Koeficijent trenutne likvidnosti u 2020. godini je porastao za 3,97% te je iznosio 0,07. Za zaključiti je i da u 2020. godini situacija nije pozitivan, iako se dogodio porast naspram prosjeka odabranih konkurenata Društvo X je i dalje u velikom „zaostatku“ u odnosu na prosjek 2020. godine koji je isto tako porastao na 1,45 HRK.

Koeficijent ubrzane likvidnosti u 2019. godini za Društvo X iznosio je 1,06 dok je industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio 1,42 HRK. Očekivano je kao i kod pokazatelja trenutne likvidnosti da će ovdje Društvo imati znatno manji rezultat pokazatelja, naspram industrijskog prosjeka. U 2020. godini je situacija praktički nepromijenjen za Društvo X, bilježi se rast pokazatelja u iznosu 0,06% što je bilo bez ikakvog efekta. Rezultatom u 2020. godini na primjeru Društva X razlika između prosjeka odabranih konkurenata industrijske grane i Društva X na primjeru pokazatelja porasla je na 0,39 HRK razlike.

Koeficijent tekuće likvidnosti za 2019. godinu Društva X iznosio je 2,27 HRK dok je prosjek na primjeru odabranih konkurenta iznosio 2,12 HRK, što nam govori da Društvo raspolaže velikim količinama kratkotrajne imovine. U 2020. godini bilježimo rast od 3.53% te nam je koeficijent tekuće likvidnosti porastao na 2,35 HRK dok je industrijski prosjek za 2020. godinu iznosio 2,13 HRK tj. porastao je za 0,01 HRK.

Posljednji od pokazatelja likvidnosti koeficijent financijske stabilnosti u 2019. godini za Društvo X iznosio je 0,76 HRK dok je prosjek na primjeru odabranih konkurenta industrijske grane iznosio 0,66 HRK, čime Društvo pokazuje da dobro upravlja dugotrajnom imovinom. Za 2020. godinu Društvo je ostvarilo negativan trend u iznosu od -0,70% te je rezultat pokazatelja iznosio 0,75 HRK, dok smo mogli primijetiti u ranijem poglavlju da je prosjek na primjeru konkurenata isto tako pao na 0,65 HRK.

Društvo X u usporedbi s odabranim konkurentima ostvaruje od ukupno četiri pokazatelja likvidnost, dva od njih su značajno ispod prosjeka gdje je uključena stavka novca u blagajni, dok su preostala dva pokazatelja gdje je uključena imovina iznad industrijskog prosjeka. Jednostavno na temelju rezultata pokazatelja likvidnost za zaključiti je da Društvo X ima nedovoljno novčanih sredstava na raspolaganju i to je vidljivo između velikog jaza rezultata koeficijenta trenutne likvidnosti i koeficijenta ubrzane likvidnost gdje je novac jedan od faktora stavki pokazatelja likvidnosti.

5.2 Pokazatelji zaduženosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja zaduženosti

Sljedeće na redu su pokazatelji zaduženosti, obrađeni podatci usporedbe Društva X i industrijskog prosjeka vidljivi su iz tablice 5.5..

Tablica 5.5. Pokazatelji zaduženosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji zaduženosti - 2019.				
	Koeficijent zaduženost	Koeficijent financiranja	Faktor zaduženosti	Stupanj pokrića 1	Stupanj pokrića 2
Duštvo X	0,30	0,45	2,38	1,11	0,99
Industrijski prosjek	0,44	0,78	1,27	1,55	1,16
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-0,14	-0,33	1,11	-0,44	-0,18
Društvo	Pokazatelji zaduženosti - 2020.				
	Koeficijent zaduženost	Koeficijent financiranja	Faktor zaduženosti	Stupanj pokrića 1	Stupanj pokrića 2
Duštvo X	0,26	0,38	1,88	1,18	0,99
Industrijski prosjek	0,30	0,45	1,45	1,49	1,22
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-0,04	-0,07	0,43	-0,31	-0,23

Izvor obrada autora

Koeficijent zaduženosti u 2019. godini za Društvo X iznosio je 0,30 HRK, dok je prosjek na primjeru odabranih konkurenata industrijske grane iznosio 0,43 HRK što nam govori da Društvo dobro upravlja svojim obvezama međutim prosjek je ipak bio viši kod konkurenata. U 2020. godini rezultat bilježi još

pozitivniji trend, Društvo u iznosu od 13.14% smanjuje financijskih pokazatelj koji sad iznosi 0.26 HRK dok prosjek konkurenata za istu godinu iznosi 0,30 HRK čime zaključujemo da Društvo X bolje upravlja svojim obvezama naspram industrijskog prosjeka konkurenata.

Koeficijent financiranja u 2019. godini iznosio je 0,45 HRK, što je u odnosu na prosjek konkurenta ponovno kao i kod koeficijenta zaduženosti rezultat od prosjeka u razlici od 0,33 HRK. U 2020. godini pozitivan trend se nastavlja te se koeficijent financiranja smanjuje za 17.45% na 0,38, rezultat koji je niži od prosjeka industrijske grane koja je iznosila 0,45.

Sljedeći od pokazatelja, faktor zaduženosti iznosi 2,38 HRK, rezultat koji je kod prosjeka odabranih konkurenata iznosio 1,27 HRK za tu godinu. Za 2020. godinu ostvaren je rezultat financijskog pokazatelja u iznosu od 1,88, čime obilježavamo pad od -20,96% u odnosu na prethodnu godinu. Industrijski prosjek za 2020. godinu je iznosio 1,45 HRK, čime je Društvo X u negativnom odnosu naspram industrijskog prosjeka tj. ukupne obveze su u većem iznosu od zadržane dobiti.

Stupanj pokriva 1 kod Društva X za 2019. godinu iznosio je 1,11 HRK, što je za 0,44 HRK manje od industrijskog prosjeka u 2019. godini, za 2020. godinu rezultat je porastao u iznosu od 6.12% na 1,18 HRK dok je industrijski prosjek za 2020. godinu iznosio 1,49 HRK. Stupanj pokriva 2 u 2019. godini iznosio je 0,99, dok je industrijski prosjek na primjeru konkurenata iznosio 1,16 HRK, što predstavlja rezultata od 0,18 HRK ispod prosjeka konkurenata. U 2020. godini nije bilo promjene rezultata ovog financijskog pokazatelja, te je on isto tako iznosio 0,99 HRK dok je industrijski prosjek porastao na 1,22 HRK.

Temeljem rezultata pokazatelja zaduženosti dolazimo do zaključka da Društvo X u usporedbi s odabranim konkurentima industrijske grane raspolaže i upravlja bolje svojim obvezama, isto tako možemo i zaključiti da u poziciji kapitala Društvo X je znatno bolje konkurira naspram usporednih konkurenata nastavno na pokazatelje zaduženosti. Stupanj pokriva 1 i stupanj pokriva 2 su u promatranom razdoblju ispod prosjeka industrijske grane, što rezultira još jednom pozitivnom stavkom iz zato što je vrijednost niža kod stupnja pokriva 1 i stupnja pokriva 2 to je rezultat optimalniji.

5.3 Pokazatelji aktivnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti Društva X koji su definirani ranije u trećem poglavlju, ovdje su postavljeni u odnos s industrijskim prosjekom, vidljivi su iz tablice 5.6.

Tablica 5.6. Pokazatelji aktivnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji aktivnosti - 2019.					
	Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Koeficijent obrtaja potraživanja	Dani naplate potraživanja	Koeficijent obrta zaliha	Dani vezivanja zaliha
<i>Duštvo X</i>	0,91	2,26	4,72	77,40	4,51	81,01
<i>Industrijski prosjek</i>	1,17	2,11	6,62	75,99	7,57	53,02
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-0,25	0,16	-1,91	1,41	-3,06	27,99
Društvo	Pokazatelji aktivnosti - 2020.					
	Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Koeficijent obrtaja potraživanja	Dani naplate potraživanja	Koeficijent obrta zaliha	Dani vezivanja zaliha
<i>Duštvo X</i>	0,92	2,24	4,88	74,80	4,46	81,81
<i>Industrijski prosjek</i>	1,14	2,24	6,98	73,26	7,59	53,05
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-0,22	0,00	-2,10	1,54	-3,13	28,76

Izvor obrada autora

Kod pokazatelja aktivnost Društvo X za koeficijent obrtaja ukupne imovine u 2019. godini ostvarilo je 0,91 HRK, dok je industrijski prosjek iznosio za 0,25 HRK više tj. iznosio je 1,17 HRK. U 2020. godini Društvo bilježi rast financijskog pokazatelja za 0.31% na 0,92 HRK dok industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata isto tako pada na 1,14 HRK čime se smanjuje razlika između rezultata financijskog pokazatelja Društva X i odabranih konkurenata industrijske grane tj. prosjeka industrijske grane.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine u 2019. godini iznosio je 2,26 HRK, dok je industrijski prosjek iznosio 2,11 HRK čime možemo zaključiti da Društvo X ostvaruje bolje rezultate nego od prosjeka industrije. U 2020. godini dogodio se pad pokazatelja na 2,24 HRK, dok je industrijski prosjek isto tako za 2020. godinu iznosio 2,24 HRK i time je koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine Društva X izjednačen je s industrijskim prosjekom.

Koeficijent obrtaja potraživanja za 2019. godinu iznosio je 4,72 HRK, dok je industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata industrijske grane iznosio 6,62 HRK. Za 2020. godinu Društvo X bilježi rast pokazatelja u iznosu od 3%, te iznosi 4,88 dok je prosjek na primjeru industrijskih konkurenata iznosio 6,98 HRK. Jednostavno je za zaključiti da Društvo X, naspram odabranih konkurenata uspješnije upravlja svojim potraživanjima i time ostvaruje bolji rezultat od prosjeka.

Kod pokazatelja dana naplate potraživanja, industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata 2019. godini iznosio je 75,99 dana, rezultat ovog pokazatelj na primjeru Društva X je iznosio 77,40 dana što je za 1,41 dana više od prosjeka konkurenata. U 2020. godini na primjeru Društva X pokazatelj je pao na 74,80 dana, dok je industrijski prosjek za 2020. godinu iznosio 73,26 dana čime je razlika Društva X još porasla u odnosu na industrijsku granu. Na primjeru navedenog za zaključiti je da konkurenti u prosjeku bolje upravljaju svojim potraživanjima od dobavljača naspram Društva X.

Koeficijent obrtaja zaliha kod Društva X za 2019. godinu iznosio je 4,51 HRK, dok je industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio 7,57 HRK. U 2020. godini koeficijent obrtaja zaliha

na primjeru Društva X pao je u iznosu od 0,97% te je iznosio 4,46 HRK, industrijski prosjek je porastao na 7,59 HRK.

Posljednji od pokazatelja aktivnosti, dani vezivanja zaliha za 2019. godinu kod Društva X iznosili su 81,01 dana, dok je industrijski prosjek odabranih konkurenata iznosio 53,02 dana. U 2020. godini pokazatelj je porastao na 81,81 dana, dok je industrijski prosjek iznosio 53,05 dana. Društvo X uvidom i usporedbom ovoga financijskog pokazatelja naspram ostalih konkurenata, očigledno ima problema s upravljanjem svojih zaliha i ovo predstavlja problem.

Usporedbom Društva X i odabranih konkurenata, za zaključiti je da Društvo upravlja bolje svojom dugotrajnom i kratkotrajnom imovinom naspram ostalih konkurenata industrijske grane, pokazatelj naplate potraživanja kod Društva X je bio iznad prosjeka industrijske grane što znači da Društvo u prosjeku treba više od ostalih da naplati svoja potraživanja. Još jedan od pokazatelja na koji bi trebalo usmjeriti pozornost je koeficijent obrtaja zaliha gdje pokazatelj kod Društva X ostvaruje duplo manji rezultata tj. zalihe kod Društva X se obrnu duplo manje puta nego kod konkurenata. Uzevši u obzir da Društvo X ima problema s koeficijentom obrtaja zaliha, očekivano je isto tako da se problem pojavljuje i kod dana vezivanja zaliha koji su znatno veći od industrijskog prosjeka.

5.4 Pokazatelji ekonomičnosti Društva X nasprot industrijskom prosjeku pokazatelja ekonomičnosti

Jednako kao i u ranijim primjerima iz tablice 5.7. vidljivi su pokazatelji ekonomičnosti na primjeru Društva X i industrijske grane.

Tablica 5.7. Pokazatelji ekonomičnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji ekonomičnosti - 2019.		
	Ekonomičnost poslovanja	Ekonomičnost prodaje	Ekonomičnost financiranja
<i>Duštvo X</i>	1,06	1,11	1,37
<i>Industrijski prosjek</i>	1,03	1,02	1,43
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	0,03	0,09	-0,06
Društvo	Pokazatelji ekonomičnosti - 2020.		
	Ekonomičnost poslovanja	Ekonomičnost prodaje	Ekonomičnost financiranja
<i>Duštvo X</i>	1,07	1,13	1,38
<i>Industrijski prosjek</i>	1,04	1,01	1,63
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	0,03	0,12	-0,25

Izvor obrada autora

Kod pokazatelja ekonomičnosti, ekonomičnost ukupnog poslovanja u 2019. godini je iznosila 1,06 HRK a prosjek na primjeru odabranih industrijskih konkurenata iznosio je 1,03 HRK. Za 2020. godinu

Društvo X bilježi rast od 1,05%, te ostvaruje rezultat pokazatelja od 1,07 HRK dok je industrijski prosjek za 2020. godinu iznosio 1,03 HRK. Možemo zaključiti da Društvo X u 2020. godini na primjeru ostvarenih rezultata pokazatelja, bolje upravlja svojim rashodima od industrijskih konkurenata.

Sljedeći od pokazatelja ekonomičnosti jest ekonomičnost prodaje. Tijekom 2019. godine ekonomičnost prodaje za Društvo X iznosila je 1,11 HRK, dok je industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio 1,02 HRK. Za 2020. godinu ekonomičnost prodaje je porasla u iznosu od 1,69%, te iznosi 1,13 HRK, dok je industrijski prosjek iznosio 1,01 HRK. Zaključujemo da Društvo X u 2020. godini bolje upravlja svojim prihodima od prodaje naspram ostalih konkurenata, možemo reći da ostvaruju bolju dobit po jedinici proizvoda.

Ekonomičnost financiranja u 2019. godini na primjeru Društva X iznosila je 1,37 dok je industrijski prosjek na primjeru industrijske grane iznosio 1,43 HRK, čime je jaz između Društva X i grane iznosio 0,06 HRK. U 2020. godini je pokazatelj iznosio 1,38 HRK, što znači da je rezultat pokazatelja porastao za 0,01 HRK. Industrijski prosjek na primjeru izabranih konkurenata iznosio je 1,63 HRK. te se u 2020. godini stvorio još veći jaz između Društva i odabranih konkurenata.

Na primjeru pokazatelja ekonomičnosti Društva X, vidimo da Društvo posluje vrlo korelirano poput njegovih konkurenata tj. rezultati financijskih pokazatelja ekonomičnosti su blizu industrijskih prosjeka. Za napomenuti je da pokazatelj ekonomičnosti financiranja predstavlja problem. Financijski rashodi Društva X su puno veći od financijskih prihoda Društva X, ovaj problem proizlazi iz stavke rashoda s osnove kamata i sličnih rashoda u računu dobiti i gubitka koja čini 85% financijskih rashoda u 2019. godini i 75% u 2020. godini

5.5 Pokazatelji profitabilnosti Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja profitabilnosti

Dolazimo do tablice 5.8. vidljivi su pokazatelji profitabilnosti na primjeru Društva X u odnosu na industrijski prosjek.

Tablica 5.8. Pokazatelji profitabilnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji profitabilnosti - 2019.		
	Neto marža	Rentabilnost imovine (ROA)	Rentabilnost kapitala (ROE)
Duštvo X	5,09%	4,65%	14,50%
Industrijski prosjek	2,49%	3,00%	18,69%
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	2,60%	1,65%	-4,20%
Društvo	Pokazatelji profitabilnosti - 2020.		
	Neto marža	Rentabilnost imovine (ROA)	Rentabilnost kapitala (ROE)
Duštvo X	5,70%	5,20%	16,35%
Industrijski prosjek	2,82%	3,12%	19,88%
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	2,88%	2,08%	-3,53%

Izvor obrada autora

U 2019. godini neto marža Društva X je iznosila 5,09%, dok je na primjeru industrijskih konkurenata ostvareni prosjek iznosio 2,49% što predstavlja pozitivnu prednost Društva X nad odabranim konkurentima. Tijekom 2020. godine dogodio se rast rezultata neto marže u iznosu od 11,14%, te je ona u 2020. godini za Društvo X iznosila 5,70% dok je industrijski prosjek iznosio 2,82%.

Rentabilnost imovine (ROA) je u 2019. godini iznosila 4,65%, dok je prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio 3,00 %. Usporedbom Društva X i prosjeka konkurenata razlika je 1,65%. Za 2020. godinu Društvo X je ostvarilo rentabilnost imovine od 5,2%, što čini porast u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 11.60% a na primjeru odabranih konkurenta iste industrijske prosjek je iznosio 3,12%.

Prema pokazatelju rentabilnosti kapitala (ROE) Društvo X je tijekom 2019. godine ostvarilo rezultata od 14,50% kod pokazatelja rentabilnosti kapitala. Prosječni industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata iznosio je 18,69%. U 2020. godini Društvo X doživljava rast, te ostvaruje rast od 12,78% i rentabilnost kapitala u 2020. godini iznosi 16,35% što je za 3,53% manje od prosjek rentabilnosti kapitala koji iznosi 19,88%.

Uvidom u pokazatelje profitabilnosti Društvo X je visoko iznad prosjeka u pogledu neto marže i ostvarene dobiti u odnosu na ukupni prihoda Društva. Sličan rezultat se ostvaruje i kod rentabilnost imovine, gdje je Društvo X blizu duplom većem ostvarenom rezultatu u usporedbi s konkurentima. Problem Društva X se pojavljuje kod rentabilnosti kapitala gdje je rezultat niži od prosjeka Društva X u rangi od 20 - 25%. Ovo je bitan pokazatelj, kao što smo ranije spomenuli koji pokazuje koliko dobiti poduzeće ostvari po jedinici vlastitog kapitala.

5.6 Pokazatelji investiranja i trgovanja financijskih instrumenata Društva X nasuprot industrijskom prosjeku pokazatelja investiranja

Posljednji na listi pokazatelji investiranja, predstavljeni su u tablici 5.9. u odnosu Društva X i industrijskih prosjeka.

Tablica 5.9. Pokazatelji profitabilnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine

Društvo	Pokazatelji investiranja - 2019. godina			
	Zarada po dionici (EPS)	Dividenda po dionici (DPS)	Odnos cijene i dobiti po dionici	Ukupna rentabilnost dionice
Duštvo X	31,90	0,008	15,05	0,0665
Industrijski prosjek	83,82	0,08	11,91	0,09
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-51,93	-0,08	3,14	-0,02
Društvo	Pokazatelji investiranja - 2020. godina			
	Zarada po dionici (EPS)	Dividenda po dionici (DPS)	Odnos cijene i dobiti po dionici	Ukupna rentabilnost dionice
Duštvo X	35,97	0,008	13,62	0,0700
Industrijski prosjek	100,66	0,24	24,20	0,05
Delta Industrijski prosjek / Društvo X	-64,69	-0,23	-10,58	0,02

Izvor obrada autora

Društvo X za zaradu po dionici u 2019. godini ostvarila je rezultat od 31,90 HRK, dok je industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata za tu godinu iznosio 83,82 HRK na što je veliki utjecaj imalo Društvo A koje je ostvarilo natprosječne rezultate zarade po dionici. Za 2020. godinu zarada po dionici Društva X porasla je na 12,78%, te je iznosila 35,97 HRK. Tijekom 2020. godine industrijski prosjek je porastao na 100,66 HRK, čime je jaz između rezultata Društva X i industrijskog prosjeka u iznosu od 64,69 HRK.

Dividenda po dionici u 2019. za Društvo X je iznosila 0,008 HRK dok je industrijski prosjek na primjeru konkurenata iznosio 0,08 HRK, što je jednako kao i u slučaju zarade po dionici veliki utjecaj na prosjek imalo Društvo A. Tijekom 2020. godine dividenda po dionici je ostala jednaka kao i u 2019. godini dok je industrijski prosjek porastao na 0,24 HRK. Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E) za 2019. godinu na primjeru Društva X je ostvarilo 15,05 HRK kao rezultat financijskog pokazatelja, industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata za odabrani pokazatelj iznosio je 11,91 HRK čime je Društvo X u odnosu na industrijski prosjek pokazatelj iznad u iznosu od 3,14 HRK.

Za 2020. godinu je Društvo X ostvarilo rezultat od 13,62 HRK a na prosjeku industrijske grane pokazatelj je iznosio 24,20 HRK, što je u odnosu na Društvo X razlika od 10,58 HRK što je u odnosu na prethodnu godinu velika razlika. Posljednji od pokazatelja investiranja je ukupna rentabilnost dionice, gdje je Društvo X ostvarilo iznos od 0,06 HRK u 2019. godini a industrijski prosjek na primjeru odabranih konkurenata 0,09 HRK čime Društvo X konkurira ispod prosjeka industrijske grane. Za 2020.

godinu Društvo X je na odabranom pokazatelju ostvarilo rezultat rast od 9,52% te je pokazatelj iznosio 0,070 HRK dok je industrijski prosjek u odnosu na prethodnu godinu pao na 0,05 HRK.

Vidljivo je da od svih odabranih pokazatelja investiranja na primjeru Društva X, u usporedbi s konkurentima industrijske grane Društvo X ostvaruje rezultate ispod prosjeka u obje promatrane godine. Društvo X na temelju ostvarenih pokazatelja investiranja, ukazuje da postoji veliki prostor za poboljšanje i rast na tržištu kapitala.

6. MOGUĆNOSTI POBOLJŠANJA POZICIJE DRUŠTVA X UNUTAR INDUSTRIJSKE GRANE

U samome radu vidljivo je da se analizirala industrijska grana i nasuprot tome odabrano Društvo X i njegovi ostvareni rezultati. Društvo konstantno na dnevnoj bazi sudjeluje u kompleksnim procesima, te ti procesi čine jednu veliku „sliku“ i iz kojih polaze sami rezultati financijskih pokazatelja. Možemo reći da skup tih kompleksnih procesa, čine jednu cijelu koju možemo nazvati „poslovanje“ društva. Iz toga je jednako tako potrebno interpretirati tu veliku sliku i podijeliti je na elementne a to ćemo i napraviti uz pomoć SWOT analize.

Zbog lakše interpretacije i snalaženja u samome radu, sve financijske pokazatelje tj. rezultate i njihovu analizu koju smo prolazili tijekom pisanja rada do sada odlučili smo prikazati objedinjenim prikazom. Ova tablica osim što služi kao „jednostavan“ prikaz rezultat financijskih pokazatelja na jednom mjestu, jednako tako će služiti u korist pripreme SWOT analize, koja će biti temeljena na podlozi istih rezultata Društva X.

Objedinjeni rezultati financijskih pokazatelja vidljivi su iz tablice 6.1. koja se nalazi niže:

Tablica 6.1. Objedinjeni prikaz financijskih pokazatelja Društva X

	Objedinjeni prikaz					
	Društvo X 2019	Prosjeck industrije	Razlika 2019 godine	Društvo X 2020	Prosjeck industrijske	Razlika 2020. godina
Pokazatelji likvidnosti						
Koeficijent trenunute likvidnosti	0,06	0,99	-0,92	0,07	1,10	-1,04
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,06	1,42	-0,36	1,06	1,45	-0,39
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,27	2,12	0,15	2,35	2,13	0,22
Koeficijent financijske stabilnosti	0,76	0,66	0,10	0,75	0,65	0,10
Pokazatelji zaduženosti						
Koeficijent zaduženosti	0,30	0,44	-0,14	0,26	0,30	-0,04
Koeficijent financiranja	0,45	0,78	-0,33	0,38	0,45	-0,07
Faktor zaduženosti	2,38	1,27	1,11	1,88	1,45	0,43
Stupanj pokrivača 1	1,11	1,55	-0,44	1,18	1,49	-0,31
Stupanj pokrivača 2	0,99	1,16	-0,18	0,99	1,22	-0,23
Pokazatelji aktivnosti						
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,91	1,17	-0,25	0,92	1,14	-0,22
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	2,26	2,11	0,16	2,24	2,24	-0,00
Koeficijent obrtaja potraživanja	4,72	6,62	-1,91	4,88	6,98	-2,10
Dani naplate potraživanja	77,40	75,99	1,41	74,80	73,26	1,54
Koeficijent obrta zaliha	4,51	7,57	-3,06	4,46	7,59	-3,13
Dani vezivanja zaliha	81,01	53,02	27,99	81,81	53,05	28,76
Pokazatelji ekonomičnosti						
Ekonomičnost poslovanja	1,06	1,03	0,03	1,07	1,04	0,03
Ekonomičnost prodaje	1,11	1,02	0,09	1,13	1,01	0,12
Ekonomičnost financiranja	1,37	1,43	-0,06	1,38	1,63	-0,25
Pokazatelji profitabilnosti						
Neto marža	5,09%	2,49%	0,03	5,70%	2,82%	0,03
Rentabilnost imovine (ROA)	4,65%	3,00%	0,02	5,20%	3,12%	0,02
Rentabilnost kapitala (ROE)	14,50%	18,69%	-0,04	16,35%	19,88%	-0,04
Pokazatelji investiranja						
Zarada po dionici (EPS)	31,90	83,82	-51,93	35,97	100,66	-64,69
Dividenda po dionici (DPS)	0,01	0,08	-0,08	0,01	0,24	-0,23
Odnos cijene i dobiti po dionici	15,05	11,91	3,14	13,62	24,20	-10,58
Ukupna rentabilnost dionice	0,07	0,09	-0,02	0,07	0,05	0,02

Izvor obrada autora

Uvidom u samu tablicu definirat će se trenutno stanje Društva X nasuprot njegovih konkurenata, te isto tako dati komentar na trenutno stanje mogućnosti, prilike a i približiti negativnu stranu koja je isto tako prisutna u svakom poslovanju pa tako i kod odabranog Društva X. Analiza okruženja ili okoline podrazumijeva istraživanje svih važnijih karakteristika kako vanjskog tako i unutarnjeg okruženja sa

svrhom identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti budućnost poduzeća. Najbolja metoda tj. model koji prikazuje navedene karakteristike, te nam može prikazati trenutni status društva naziva se SWOT model (Strength, Weakness, Opportunity, Threats). Najvažniji vanjski i unutarnji čimbenici za budućnost poduzeća nazivaju se strateškim čimbenicima. Oni se sumiraju u SWOT analizi. U konačnici SWOT analiza trebala bi identificirati prilike koje se ne mogu trenutno iskoristiti zbog nedostatka potrebnih resursa i jedinstvene kompetencije koje poduzeće posjeduje i superioran način na koji ih koristi. Vanjsko okruženje sastoji se od varijabli (prilika i prijetnji) koje su izvan poduzeća i obično nisu unutar kratkoročne kontrole menadžmenta. Te varijable čine kontekst unutar kojeg poduzeće posluje, u unutarnjem okruženju identificiraju se snage i slabosti.²⁰ Iz navedenog ćemo odraditi podjelu na interne i eksterne elemente Društva X, te na temelju toga inkorporirati SWOT model na bazi ostvarenih rezultata poslovanja Društva X.

6.1 Interni faktori SWOT analize na primjeru Društva X

Spomenuli smo da interne faktore čine snage i slabosti. Veliku snagu Društva X čini kratkotrajna imovina koja je u promatranom razdoblju iznad kratkoročnih obveza, čime možemo zaključiti da je jedna od snaga Društva X stabilnost tj. dobro upravljanja kratkoročnim obvezama u odnosu s kratkotrajnom imovinom. Dodatno, velika snaga je vidljiva iz pokazatelja ekonomičnosti poslovanja i prodaje gdje se koriste elementi prihoda. Neto radni kapital koji je u odnosu s industrijskim prosjekom značajno iznad prosjeka industrije je jednako tako snaga Društva X.

Faktor slabosti čini upravljanje dugoročnim obvezama, vidljivo je iz pokazatelja zaduženosti da je poduzeće ispod industrijskog prosjeka u obje godine u pokazateljima gdje je prisutna dugoročna imovina. Dodatna slabost, je upravljanje koeficijentom zalihama što predstavlja jednako tako slabost koja ima veliki utjecaj na poslovanje a pogotovo na kratkotrajnu imovinu. Vidjeli smo iz analize računa dobiti i gubitka da su financijski rashodi kod Društva X iznosili više od financijskih prihoda. Posljednji na listi je upravljanje potraživanja, gdje smo tijekom analize u ranijim poglavljima dobili uvid da Društvo X ima problema s potraživanjima.

6.2 Eksterni faktori SWOT analize na primjeru Društva X

Jednako kao i u internim faktorima eksterne faktore čine prilike i prijetnje. Vidljivo je da veliku priliku u poslovanju Društva X čini stjecanje i povećanje novčanih jedinica tj. ako bi se Društvo X fokusiralo na povećanje zaliha novčanih jedinica iz toga proizlazila prilika za jačanjem pozicije na primjeru likvidnosti kako za samo Društvo X tako i na primjeru industrijske grane. Dodatna prilika proizlazi povećanja pozicije kapitala, gdje bi se dodatno oslobodio prostor za poslovanje poduzeća. Dividenda po dionici jednako tako predstavlja jednu od prilika za Društvo X, gledano iz perspektive dioničara.

²⁰ SWOT i strateški menadžment EFZG. Preuzeto s https://www.efzg.unizg.hr/UserDocImages/OIM/dhruska/SWOT_analiza.pdf (11. svibnja 2021.)

Naime društvo ne odvaja dovoljan dio neto dobiti koji bi mogao pripasti dioničarima društva. Kada bi se povećao fokus na „zadovoljenje“ dioničara, mogao bi se ostvariti dodatni rast Društva X kao i cijene njezinih financijskih instrumenata. Ranije smo spomenuli kao slabost Društva X upravljanje zaliha, međutim Društvo bi jednako tako kao jednu od prilika za daljnji razvoj mogla posvetiti fokusu na dane vezivanja zaliha koji su vrlo usko povezani s koeficijentom zaliha koji smo ranije spomenuli da je slabost Društva.

Jedna od prijetnji je jednako tako rentabilnost kapitala iz koje dobivamo uvid u dobit Društva X u vlastitome kapitalu, ranije smo spomenuli jednako tako da je to i velika prilika za Društvo X. Velika prijetnja društvo X proizlazi od strane dioničara tj. veliki problem je zarada po dionici, što predstavlja problem za dioničare a jednako tako u pokazateljima investiranja dobili smo i uvid u rentabilnost dionice koja je jednako tako predstavlja određenu prijetnju Društvu X.

6.3 SWOT Profil Društva X

Uzevši podatke iz tablice 6.1. kao i podatke iz poglavlja internih i eksternih faktora SWOT analize, kreiran je SWOT model koji se vidi iz tablice 6.2.

Tablica 6.2. SWOT model Društva X

<u>Snaga:</u> <ul style="list-style-type: none">- Kratkotrajna financijska stabilnost (likvidnost)- Ukupni prihodi- Upravljanje kratkotrajnom imovinom- Neto radni kapital	<u>Slabost:</u> <ul style="list-style-type: none">- Loše upravljanja dugoročnim obvezama- Upravljanje trenutnim zalihama Društva- Financijski rashodi u odnosu na financijske prihode- Naplata potraživanja
<u>Prilika:</u> <ul style="list-style-type: none">- Bolje upravljanje novčanim zalihama- Povećanje kapitala- Posvetiti se povećanju zadovoljstva dioničara- Fokus na bolje upravljanje danima vezivanja zaliha	<u>Prijetnja:</u> <ul style="list-style-type: none">- Gubitak dioničara- Nedovoljna neto dobit samog društva u odnosu na vlastiti kapital- Dobit po dionici u odnosu na cijenu

Izvor obrada autora prema informacijama iz financijskih izvještaja Društva X na dan 21. kolovoz 2021.

Jedna od primarnih stavki „Snage“ je kratkotrajna financijska stabilnost tj. Društvo X je u 2019. godini naspram industrijskog prosjeka u poziciji kratkotrajne imovine u bilanci imala duplo veći iznos

kratkotrajne imovine u iznosu od 1.969.914 milijardi HRK, gdje je jednako tako i rezultat u 2020. godini znatno viši od industrijskog prosjeka kratkotrajne imovine koji je iznosio 920.418 milijuna HRK. Ukupni prihodi su u promatranom razdoblju veći od industrijskog prosjeka, a oni su vidljivi prema tablici 2.1. gdje je vidljivo da je Društvo X i u 2019. godini i u 2020. godini za preko 10% ostvarila više prihoda od Društva A koje je drugo po redu „najveće“ društvo industrijske grane prema ostvarenim приходima. Upravljanje kratkotrajnom imovinom proizlazi iz spomenutih rezultata financijske stabilnosti tj. kratkotrajne imovine. Neto radni kapital je u promatranom razdoblju duplo veći od industrijskog prosjeka, što je vrlo pozitivan indikator poslovanja i stanja u kojem se Društvo X nalazilo u promatranom razdoblju.

Velika slabost Društva X proizlazi iz lošeg upravljanja dugoročnim obvezama, iz ranije analize vidljivo je da je prosjek dugoročnih obveza za otprilike 3x veći od prosjeka u promatranom razdoblju. Dodatno, upravljanje zalihama predstavlja određenu vrstu slabosti, vidljivo je da je su u 2019. dani vezivanja zaliha iznosili 81,01 što je za 27,99 dana više od prosjeka, a situacija je vrlo slična bila i u 2020. godini gdje je industrijski prosjek iznosio za 28,76 dana manje od Društva X kod kojega su dani vezivanja zaliha iznosili 81,81 dana. Financijski rashodi su u 2019. godini iznosili 18.569 milijuna HRK, gdje je industrijski prosjek iznosio 6.681 milijuna HRK. Tijekom 2020. godine situacija je kao i u 2020. godini financijski rashodi su porasli na 18.877 milijuna HRK, gdje je industrijski prosjek jednako tako porastao na 6.755 milijuna HRK. Zaključujemo da su financijski rashodi naspram ostalih konkurenata industrijske grane visoko iznad prosjeka. Potraživanja su jedna od slabosti Društva X, a to je vidljivo iz samih financijskih pokazatelja gdje se koriste odnosi potraživanja, za primjer možemo uzeti pokazatelj dana naplate potraživanja gdje je vidljivo da je Društvo X ostvarilo rezultat od 77,40 te je iznad industrijskog prosjeka u 2019. godini koji je iznosio 75,99 dana a u 2020. godini je Društvo X za odabrani pokazatelj ostvarilo 74,80 dana dok je industrijski prosjek pao na 73,26 dana naplate potraživanja.

Društvo X ostvaruje znatnu priliku u slučaju popravljavanja pozicije novca u bilanci i blagajni što je vidljivo iz koeficijenta trenutne likvidnosti koji je u promatranom razdoblju, rezultat je znatno ispod industrijskog prosjeka tj. u 2019. godini je bio u iznosu od 0,92 ispod industrijskog prosjeka dok se je u 2020. godini razlika povećala na 1,04. Povećanje kapital je jednako tako jedna od potencijalnih prilika Društva X, iz ranije prikazanih financijskih pokazatelja vidljivo je da Društvo X ostvaruje slabije rezultate u pokazateljima gdje se nalazi i sami element kapitala. Pokazatelji poput koeficijenta financiranja, stupnja pokrića 1 i 2 te rentabilnosti vlastitog kapitala koji su u promatranom razdoblju ispod industrijskog prosjeka. Spomenuli smo da su dani vezivanja zaliha slabost, a jednako tako i prilika da Društvo X popravi rezultate i bolje upravljanje samim zalihama.

Nedovoljno obraćanje pozornosti dioničarima iz perspektive dividendi je vidljivo prema pokazatelju dividenda po dionici (DPS) koji je u 2019. godini bio ispod industrijskog prosjeka za -0,08, dok je on u

2020. godini o naspram industrijskog prosjeka iznosio -0,33. Neto dobit u odnosu na industrijski prosjek je iznad konkurenata u promatranom razdoblju, međutim pokazuje se nedostatak kod određenih pokazatelja poput zarade po dionici (EPS) gdje je jedan od elemenata neto dobit. Dodatna prijetnja proizlazi iz rentabilnosti dionice koja je u 2019. godini, ispod industrijskog prosjeka dok se taj rezultat popravio u 2020. godini i Društvo X je ostvarilo rezultat koji je bio nešto bolji od industrijskog prosjeka za 0.02 što jednako tako ne predstavlja zadovoljavajući rezultat ako uzmemo u obzir posvećenost industrijske grane samim dioničarima.

Iz tablice 6.2. kao i iz financijske perspektive, putem ostvarenih rezultata financijskih pokazatelja vidljivo da je Društvo X u dobrom stanju nasuprot konkurenata industrije. Iz ranije prikazanih rezultata poslovanja, SWOT analize koje smo proveli u ovom poglavlju i naših analiza možemo zaključiti da je Društvo X jedno od glavnih pokretača samog industrijskog sektora, a to smo i ranije mogli vidjeti iz ostvarenih rezultat društva, te postotku u ukupnim prihodima i neto dobiti na primjeru odabranih konkurenata. Bitno je za spomenuti da jedan od ključnih kriterija tj. problema u usporedbi Društva i odabranih konkurenata industrijske grane jest manjak likvidnost samog društva, koje kotira ispod prosjeka industrijske grane u primjeru financijskih pokazatelja likvidnosti. Rezultat koji smo dobili analizom je alarmantan i ovome aspektu je ključno da Društvo X krene u poboljšanje svoje pozicije likvidnosti. Unatoč tome postoje znatne snage i slabosti na kojima bi Društvo X moglo poraditi, jednako tako situacija je slična u prilikama i prijetnjama. Da se dodatna pozornost počne pridodavati tim elementima poslovanja Društvo X bi moglo ostvariti još veći tržišni udio i dominaciju u samoj industrijskoj grani u kojoj posluje a unatoč tome kao i svim svojim problemima trenutno ostvaruje vrlo jaku poziciju.

7. ZAKLJUČAK

Iako se uvidom u financijske pokazatelje industrijske grane, konkurenata i Društva X rezultati poprilično različiti, analizom i interpretacijom dobivamo detaljniji uvid u poslovanje Društva X kao i njezin položaj u industrijskoj grani u kojoj posluje. Provedenom analizom utvrdili smo stanje, položaj i stvarni prikaz Društva X čime je moguće definirati pozitivne stavke Društva, ali jednako tako i definirati točke na koje bi se Društvo kao i ostali konkurenti industrijske grane gdje bi trebali dodatno posvetiti pažnju a i fokusirati se. U samome radu kao što je i vidljivo iz poglavlja rada, uspješno smo usporedili Društvo X i odabrane konkurente na podlozi financijske analize tj. na temelju financijskih izvještaja i odabranih pokazatelja, utvrdili smo jednako tako industrijske prosjeke na temelju financijskih pokazatelja koji su prikazali detaljni uvid u poslovanje i funkcioniranje tih društava, a uz ove prikaze jednako smo tako i prikazali uvid u trgovanje financijskih instrumenata društava na primjeru 2019. i 2020. godine.

Na podlozi provedene analize financijskih pokazatelja i ostvarenim rezultatima Društva X, možemo zaključiti da je stanje u industrijskoj grani i konkurentima Društva X nije znatno lošije u usporedbi 2019.

godine na 2020. godinu, što više određeni financijski pokazatelji su ostvarili rast a rast pozitivnih trendova je isto tako utjecao na financijske pokazatelje. Spomenuli smo ovo zato što smo u 2020. godini doživjeli pojavu pandemije COVID-19, koje je imala krucijalan utjecaj na rezultate poslovanja ove industrijske grane kao a i na globalnu ekonomiju. Dodatno je bitno napomenuti da je ova industrijska grana kao i Društvo X blisko povezana s Horeca (Industrija hotela, restorana i ugostiteljstva) uz sektor turizma koja je zbog brojnih restrikcija i nemogućnosti dolaska stranih državljana doživjela najveći pad rezultata u 2020. godini (grana koja ostvaruje najveći utjecaj na BDP u Republici Hrvatskoj).

Definiranom podlogom i ranije spomenutim faktorima na temelju analize možemo zaključiti da veliku snagu čini financijska stabilnost (likvidnost), ukupni prihodi koji su znatno veći od industrijskog prosjeka te na posljertku i upravljanje kratkotrajnom imovinom. Jednako ovo je i vidljivo u financijskim pokazateljima gdje je Društvo X u spomenutim „elementima snage“ iznad prosjeka industrije. Uz same snage vidljivo je da su slabosti jednako tako kao što smo i ranije spomenuli vezane uz loše upravljanje dugoročnim obvezama i jednako tako zalihama u kratkotrajnoj imovini. Dodatno, financijski rashodi u odnosu na financijske prihode su negativna strana poslovanja Društva X. Kao i kod svakog Društva prilika za napredak je uvijek prisutna, na temelju našeg rada vidljivo je da je Društvo potrebno krenuti bolje upravljati novčanim zalihama. Na temelju financijskih pokazatelja vidljivo je da je prilika u odnosu na konkurente industrijske grane, povećati kapital i posvetiti se „maksimaliziraju“ zadovoljstva dioničara. Na posljertku smo definirali prijetnje koje su jednako kao i prilike uvijek prisutne za društvo, na temelju naše analize vidljivo je da su prijetnje vrlo slične samim prilikama. Društvo X mora obratiti pozornost da ne „izgubi“ dioničare što je moguća situacija ako uzmemo u obzir negativne pokazatelje investiranja. Jednako tako možemo spomenuti i nedovoljnu neto dobit u odnosu na vlastiti kapital društva, koja je jednako tako vidljiva iz financijskih pokazatelja.

Svrstavanjem Društva X u odnos s njegovom konkurencijom, možemo to isto tako precizirati i nazvati pozicioniranjem Društva X u odnos s konkurencijom iste industrijske grane, vidljivo je da postoji prostora za poboljšanje i napredak poslovanja jednako tako prijetnje su prisutne. Ako uzmemo sve spomenute segmente i sve navedene financijske pokazatelje kao i ostvarene rezultate Društva X, društvo trenutno ima povoljno financijsko stanje kao i stabilni financijski položaj u odnosu na industriju u kojoj posluje. U budućnosti Društva postoji potreba za kontinuiranim ulaganjem u svoje inovacije, marketing i ostale segmente u kojima bi se moglo dodatno poboljšati poslovanje (ostvarivanje rezultata), te dodatno posvetiti striktnije mjere koje se odnose na razinu zadržavanja likvidnosti, upravljanja zaliha i dugoročnim obvezama kako bi se osigurala vodeća pozicija industrijske grane. Dioničari ne smiju biti „zapostavljeni“ i ovdje postoji znatan prostor za popraviti situaciju na tržištu kapitala.

Isto tako iz provedene usporedbe može se vrlo jednostavno zaključiti da uz sve navedene probleme i nedostatke Društvo X ima mogućnosti za poboljšanje i rast, a na posljertku i za zadržavanje jedne od vodećih pozicija prehrambenih kompanija u Republici Hrvatskoj kao i u SEE (South East Europe) regiji.

Temeljem obrađenih podataka i uvida u poslovanje možemo zaključiti da je smjer kao i poslovanje u kojem Društvu X i posluje je pozitivan.

Ovaj rad bi mogli dodatno proširiti i u jednu ruku poboljšati detaljnijim približavanjem kao i analizom financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja odabranih konkurenata tj. širim asortimanom odabranih informacija iz financijske analize i financijskim pokazateljima. Provedbom istoga bi dobili precizniji odnos Društva X i njegovih pokazatelja u odnosu na industrijsku granu. Dodatno, se mogla uzeti 2018. godina u usporedbu s 2019. godinom na temelju čega bi znatno realniji rezultat tj. projekciju, ako uzmemo u obzir da je 2018. godina jednako kao i 2019. godina bila bez „pojave pandemije“ i njezinih posljedica. Isto tako na temelju toga bi se mogao napraviti model i predikcije potencijalnih iznosa pokazatelja ukoliko bi Društvo X nastavilo poslovati projiciranim tempom. Unatoč ovim prijedlozima smatramo da je ovaj rad detaljno i precizno uspio pokazati rezultate i poslovanje Društva X i odabranih konkurenata industrijske grane.

8. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta:

Matični broj studenta:

Naslov rada:

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

9. POPIS LITERATURE

9.1 Knjige i radovi:

Goerge J. Stigler ([1968] 1983), The Organization of Industry, Chicago: The University of Chicago Press.

Dr.sc. Ivona Santini (2013), Financijski menadžment - izabrane teme, Zaprešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“

9.2 Internetski radovi:

Perspektive razvoja industrije hrane i pića u međunarodnom okruženju: slučaj Hrvatske. Preuzeto s <https://hrcaj.srce.hr/file/293415> (8. travanj 2021.)

EBITDA Alpha Capitalis. Preuzeto s <https://alphacapitalis.com/glossary/ebitda/> (7. srpanj 2021.)

Neto radni kapital. Preuzeto s <https://bcapp.eu/hr/genie-actions/neto-radni-kapital> (7. srpanj 2021.)

Financijska analiza EFZG. Preuzeto s http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (13. srpanj 2021.)

Financijska analiza Omega. Preuzeto s <https://www.omega-software.eu/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf> (9. travanj 2021.)

Zagrebačka burza. Preuzeto s <https://www.agram-brokeri.hr/zagrebacka-burza/1784> (24. travanj 2021.)

SWOT i strateški menadžment EFZG. Preuzeto s https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/OIM/dhruska/SWOT_analiza.pdf (11. svibanj 2021.)

10. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

10.1 Popis slika:

Slika 2.1. Vertikalno organizirano tržište prehrambene industrije	9
---	---

10.2 Popis tablica:

Tablica 2.2. Odabrani konkurenti industrijske grane - prihodi 2019 - 2020.....	10
Tablica 2.3. Odabrani konkurenti industrijske grane - rashodi 2019 - 2020.	11
Tablica 2.4. Odabrani konkurenti industrijske grane - neto dobit 2019 - 2020.	12
Tablica 2.5. Prikaz bilance na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu	13
Tablica 2.6. Prikaz RDG-a na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu.....	14
Tablica 2.7. Istaknuti podatci na primjeru industrijske grane za 2019 - 2020. godinu.....	16
Tablica 3.1. Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu..	19
Tablica 3.2. Industrijski prosjeci pokazatelja likvidnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu...	20
Tablica 3.3. Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu	22
Tablica 3.4. Industrijski prosjeci pokazatelja zaduženosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu	23
Tablica 3.5. Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu ...	25
Tablica 3.6. Industrijski prosjeci pokazatelja aktivnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu ...	26
Tablica 3.7. Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu	28
Tablica 3.8. Industrijski prosjeci pokazatelja ekonomičnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu	29
Tablica 3.9. Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu	31
Tablica 3.10. Industrijski prosjeci pokazatelja profitabilnosti na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu	31
Tablica 4.1. Volumen trgovanja na ZSE odabranih konkurenata	33
Tablica 4.2. Ukupan promet na ZSE odabranih konkurenata.....	34
Tablica 4.3. Dionice odabranih konkurenata u opticaju.....	35
Tablica 4.4. Cijena financijskih instrumenata odabranih konkurenata prema transakcijama 2019 / 2020	36
Tablica 4.5 Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja na primjeru odabranih konkurenata za 2019. godinu .	39
Tablica 4.6. Industrijski prosjeci pokazatelja investiranja na primjeru odabranih konkurenata za 2020. godinu	40
Tablica 5.1. Bilanca Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine.....	41
Tablica 5.2. RDG Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	42
Tablica 5.3. Istaknuti podatci Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	44
Tablica 5.4. Pokazatelji likvidnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine.....	45
Tablica 5.5. Pokazatelji zaduženosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	46
Tablica 5.6. Pokazatelji aktivnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	48
Tablica 5.7. Pokazatelji ekonomičnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	49
Tablica 5.8. Pokazatelji profitabilnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	51
Tablica 5.9. Pokazatelji profitabilnosti Društva X u odnosu na prosjek industrije 2019 - 2020. godine	52
Tablica 6.1. Objedinjeni prikaz financijskih pokazatelja Društva X	54
Tablica 6.2. SWOT model Društva X.....	56

ŽIVOTOPIS

Borna Žepić

Datum rođenja: 02. travnja 1996. | Državljanstvo: hrvatsko | Spol Muško | (+385) 0953633112 | zepic.borna@gmail.com | Hrvatska

● OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

2018 – TRENUTAČNO – Zaprešić, Hrvatska
STRUČNI SPECIJALIST FINANCIJSKOG MENADŽMENTA – Veleučilište Baltazar Zaprešić

2015 – 2018 – Zaprešić, Hrvatska
STRUČNI PRVOSTUPNIK EKONOMIJE – Veleučilište Baltazar Zaprešić

● RADNO ISKUSTVO

SVIBNJA 2021. – TRENUTAČNO – Zagreb, Hrvatska
KONTROLING – METRO CASH & CARRY D.O.O.

RUJNA 2019. – SVIBNJA 2021. – Zagreb, Hrvatska
POREZNO SAVJETOVANJE – ERNST & YOUNG SAVJETOVANJE D.O.O.

KOLOVOZA 2019. – RUJNA 2019. – Zagreb, Hrvatska
FINANCIJE I RAČUNOVODSTVO – ERSTE CARD CLUB D.O.O.

● JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: HRVATSKI

Drugi jezici:

	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna produkcija	Govorna interakcija	
ENGLESKI	C1	C1	C1	C1	C1

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2:iskusni korisnik

● HOBIJI I INTERESI

Interesi

Tenis, hiking, sportski automobili 70' – ih do 90' – ih